

18

Rafin Manja Metlika

AVE MARIA

Nabožni list za katoliške Amerikance slovenskega pokoljenja. Prinaša verske članke v njihov pouk, poročila iz verskega življenja doma in po svetu, ter kratke povesti v njihovo zabavo.

Devetintrideseti letnik

Januar, 1946.

38.

IZDAJAJO OČETJE FRANČIŠKANI

vsakega petnajstega v mesecu.
Pri Mariji Pomagaj v Lemontu, Ill.

AVE MARIA

P. O. B. 608

Lemont, Illinois

Naročnina velja \$2.50.

Naročnina Tvoja je dar v podporo ubožnejšim slovenskim fantom, ki se izobrazujejo za slov. duhovnike v lemontskem semenišču.

Naročnikov in dobrotnikov se spominjamo v lemontskem samostanu v vseh svojih molitvah, pri sv. mašah in drugih duhovnih opravilih. Opravimo pa zanje tudi sv. mašo in sicer vsako prvo sredo v mesecu.

Published monthly except October and semi-monthly during that month by the Franciscan Fathers, P. O. Box 608, Lemont, Illinois. Subscription prices: U. S. A. \$2.50 for one year; Canada \$3.00 for one year. Subscriptions are payable in advance. Entered as second-class matter at the Post Office of Lemont, Illinois, under the act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917. Authorized July 14, 1945.

Printed by
SERVICE PRINTERS
304-306 Canal Street
Lemont, Ill.

Vsebina te številke našega lista:

Iz ust otročičev — P. Bernard	1
Krščanska družina — P. Hugo	2
Krščanska hiša — P. A.	3
Litanije ljubezni — P. Atanazij	7
Malenkosti, ki niso malenkosti	9
Nihče ni sebi zadosti — Lukas	10
Sveti Peter v Rimu — F. Grivec	12
Polom — zgodbica — F. Finžgar	16
Velik pred Bogom in narodom	21
Zalostno srečanje v tujini — poročilo.....	23
Rad prevzamem nalogo — P. J. Ferlin	27
Poročilo Lige Kat. Slovencev	28
Fatima — celoletna povest — P. B. A.	29
Sveti Rožni Venec — šolska sestra	33
Razglednik — P. B. A.	36
Versko vprašanje v domovini	39

A V E M A R I A

Januar, 1946—

Lemont, Ill.

—Letnik XXXIX.

“IZ UST OTROČIČEV SI SI HVALO NAPRAVIL”

PO cestah in ulicah sem hodil in srečaval ljudi. Vrveli so na vse plati, hiteli za svojimi opravki. Njihovi pogledi so padali na mojo duhovniško suknjo in jim niso vzbujali prijetnih občutkov. Na očeh se jim je bralo, da ne ljubijo moje nemoderne prikazni, na ustih je bilo videti, da se srce vprašuje: “Kaj pa ta išče med nami?”

Zavil sem okoli opla. Široka cesta je vodila v tovarno in iz tovarne v mesto. Gruče delavstva so prihajale po zaključku trudapolnega delavnika. Trdi so jim bili koraki, trdi, neizbrani njihovi pogovori.

Pojav duhovniške suknje sredi med njimi jim je navdihnil nove misli. Ne! Misli niso bile nove; le stare so se prebudile, oživile, razkoračile.

Spogledali so se in oči so jim govorile zgovorno govorico. Zasmeljali so se in ta smeh je bil govor dolgih ur in dni. Zakrilili so z rokami in vsak zamah je pomenil željo srca in namero duše.

Ni ostalo pri tem. Vsa vnanjost je govorila — tudi jezik ni mogel molčati. Česar je polno srce, iz ust gre.

“Ali ga vidiš — tega črnega?”

“Pokrižaj se, da te ne vzame!”

“Poklekni, da dobiš žegen in odpustek!”

“Ha, ha! Rajši ga suni pod cesto!”

————— itd.

Nenadoma se je pozorišče spremenilo. Med trde, surove besede je zazvonilo kakor godba srebrnih kraguljčkov in je preglasilo z mehko nežnostjo vso trdoto in neubranost mrkih besed:

“Hvaljen Jezus!”

Poleg mene je stala majčkена deklica. Oči so ji bile uprte naravnost vame, iz njih je sijala neskončna udanost, nedolžnost in sončna blaženost.

Čudno, neizrazljivo občutje me je spreletelo. Nič več nisem slišal mrkih besed, nisem videl mož — trdo stopajočih. Nehote mi je zastal korak. Oko je obviselo na nedolžnem otroku, duša je bila polna povzdigujočih misli. Pozabil sem odgovoriti, pa se je oglasilo drugič:

“Hvaljen Jezus!”

“Na veke — amen!”

Deklica se je zvonko zasmejala in je odhitela pod lipo na bregu potoka. Ondi so imeli otroci svoje igre. Še dvakrat, trikrat se je ozrla in je bila srečna, da je počastila Jezusa, pozdravila njegovega služabnika. — — —

Nič več me ni bolelo govorjenje zapeljanih nesrečnih delavcev. En sam sončni žarek prepodi najtršo, najdebelejšo temo. En sam iskren “Hvaljen Jezus!” nadomesti v nebesih tisoč grdih besed, zadosti za tisoč grdobij in kletvin.

Tako lepo poje osmi psalm: “Iz ust otročičev in dojenčkov si si pripravil

čast, (Gospod), zavoljo svojih sovražnikov, da streš neprijatelja in krivičnika.”

Bodi zahvaljen, Gospod, za to resnico, bodi zahvaljen za vsa ona nedolžna in nezvijačna srca, ki Te brez ozira na zapeljane in pokvarjene v bližini pozdravljajo in časte s krščanskim pozdravom: “Hvaljen Jezus!”

Gorje nam, če bo izginila s površja zemlje nedolžnost in iskrenost v ljubezni do Tebe! Gorje nam, če se bo po naših šolah opuščal nauk o Jezusu, če se otroci ne bodo učili pozdravljati Jezusa, če bodo znali zgolj drug pred drugim pripogibati glavo in kolena z omlednim in brezpomembnim — klanjam se!

O, kedor more, naj pripomore, da se hvalnica osmega psalma ne sprevrže v žalostinko: Še iz ust otročičev in dojenčkov je ugrabila nekrščanska šola, so ugrabili nekrščanski starši in vzgojitelji — besedo češčenja božjega — so ugrabili krščanski pozdrav — Hvaljen Jezus!

P. B. A.

TRI ODLOČILNE RESNICE V ENEM STAVKU

Zlato poroko je obhajal pošten možakar. 12 otrok, zdravih, dobro vzgojenih, zglednih, se je zbralo ta dan k slovesnosti. Ko so ga vprašali, kako je ravnal, da se mu je vzgoja tako posrečila, je rekel: Vsa moja modrost je bila v temle: prvega otroka sem dobro in krščansko vzgojeval; drugi so se po njem ravnali; sam sem dajal v vsem dober zgled, zraven sem pa Boga prosil za blagoslov s pobožno, vsakdanjo molitvijo. To je pa krona vse vzgoje.

KRŠČANSKA DRUŽINA

KRŠČANSKA družina je nekaj čisto drugega, kot katerakoli druga družina. Kot že pridevek ‘krščanska’ pove, ona spada v nadnaravni red. Pred kratkim jo je sam sv. oče imenoval božje svetišče. Pač zato, ker so vrata v to svetišče, sv. zakon, zakrament. Zato je med krščansko družino in med drugimi družinami tak razloček, kot med navadno hišo in cerkvijo, ki je izključno za bogočastje posvečena.

Toda to iz božjih virov zajeto pojmovanje krščanske družine je danes med kristjani in celo katoličani, zelo obledelo. Zato je pristno krščanskih družin vedno manj. Ta božja svetišča med nami se na debela skrunijo in razsvečujemo. Zakon je mnogih navadna zasebna, k večjemu še civilno pravna pogodba, ki se sporazumno lahko razdere, kar pomeni uničenje krščanske družine v korenini. Pa tudi pravilno ustanovljene krščanske družine so po moderno poganskem življenju oskrunjena božja svetišča, kar je v enem oziru še bolj žalostno.

To pomeni, da je kraljestvo božje na zemlji od znotraj, in sicer pri korenini, ogroženo. Kajti krščanske družine so matične celice Kristusovega kraljestva na zemlji. Po njih in iz njih se to kraljestvo iz sebe pomlaja in raste. Kolikor otrok, toliko božjih državljanov, ne sicer zgolj po rojstvu in krščanskih staršev, ampak po prerojenju iz milosti. Ako te matične celice zamro, ali jih sovražnik zamori, je vsako zamrlo oz. bilo zamorjeno zrno, ki bi bilo dalo klas za božjo žitnico.

Če nismo mi preveč svoje pažnje obračali sovražnikom kraljestva božje-

ga na zemlji, ki so ga ogrožali od zunaj, premalo pa onim, ki so ga ogrožali od znotraj in to celo pri korenini, pri družini? Mar nismo predolgo le z žalostjo gledali in tožili, kako krščanska družina propada, ne da bi jo bili resno in smotreno skušali rešiti in dvigniti? Bodi kakor že, danes se zavedamo tega nevarnega notranjega sovražnika, ki nam skruni naše svetišča, naše družine in uničuje matične celice našega notranjega podmladka.

P. Hugo.

PRAVA BESEDA OB PRAVEM ČASU

So ljudje, ki radi grizejo, pa ne z zobmi, ampak z jezikom. Če na pravega nalete, jo pa skupijo. Tako jo je skupil tudi neki gobezdač, ki je bil hkrati z vero skregan, ko je vprašal svojega znanca, ako veruje v večno življenje. "Seveda," mu ta odgovori. "Ravno prav," pravi širokoustnež. "Mi boš vsaj povedal, kakšen je razloček med časom in večnostjo?" — "Povedal bi ti že," pravi mirno znanec, "toda, če bi si vzel čas za to, bi ti potreboval celo večnost, da bi razumel."

Isti nagajivec je bil zopet enkrat pošteno nakurjen, ko je nanesele v družbi pogovor na pogansko vero o preseljevanju duš. Mislil je, da se bo kdovekako postavil s svojo namišljeno šegavostjo, ko je rekel: "Prav dobro se še spominjam, kako je bilo, ko sem bil zlato tele." K temu pripomni neka bistra ženska oseba: "Saj nisi nič drugega izgubil, kot pozlatilo."

KRŠČANSKA HIŠA

MNOGOLIČNE so oblike cerkev; mogočne stolnice, mojstersko delo človeškega duha in človeške roke; bogato okrašene, častitljive cerkve v mestu, preproste, lično pobeljene cerkvice po vaseh.

Gospod Jezus pa, ki prebiva v tabernaklju, je v eni kakor v drugi cerkvi isti; ravno isti v stolnici kakor tudi v vsaki drugi cerkvi, z isto veličastjo, z isto dobroto, ljubeznijo in milostjo pričujoč, vsem na razpolago. Mogočna stolnica, ki stoji v središču škofije, ne hrani in varuje drugega, bolj dobrotljivega in vsemogočnega in zvestega Odrešenika kakor zadnja župna cerkev v gorah.

Tako tudi v svetišču krščanske družine. Samo eden in isti zakrament zakona, pa naj ga prejmejo velikaši sveta v sijajnih svatbah, ali pa naj si brez zunanjega bleska podajo roko ob vznokanju oltarja ubogi in siromašni zaročenci.

Isti Gospod prebiva sredi staršev in otrok v palačah kakor v ubožnih kočah. Enako, neskončno bogastvo blagoslova polne pričujočnosti Odrešenika v domu krščanske družine. Seveda, ako je hiša vredna Gospoda. Zakaj le družino, ki je prepojena s Kristusovim duhom in njegovo božjo ljubeznijo, po pravici imenujemo "hišo božjo", kjer vlada Bog Oče po Kristusu v Duhu. Družina je skupnost duš, občestvo ljudi, kjer je vse last vseh, ki živijo v složnem družinskem življenju. Vsi tvorijo eno srce in eno dušo; ljubezen jih družijo, tako da vsi združeno dopolnjujejo vročo in zadnjo željo božjega Odrešenika, da bodo vsi eno (Jan. 17(21).

Kristus je glava tega občestva, ki ga

tvorijo miroljubni člani, ki žive pod vodstvom Jezusa Kristusa ter vestno opravljajo dolžnosti, ki so jim odločene od Boga. Vsak na svojem mestu v tej skupnosti, ki vodi Kristus. To je potrebno za blagor družinskih članov. Starši, otroci in posli se morajo te velike resnice, ki jo potrjuje vsakdanje življenje, vedno zavedati in se po njej tudi ravnati, če hočejo, da bo v "hiši božji" vladal Kristus. In vladati mora v vsaki družini, ki mora biti svetišče, kjer prebiva Bog s svojo milostjo in svojim blagoslovom.

Svetišče krščanske družine razodevajo vidna znamenja. Že stanovanje družine mora biti poodba reda in spoznavanja vere. Kakor v cerkvi visi takoj pri vhodu v hišo, ali na drugem dostojnem mestu, posodica z blagoslovljeno vodo. Blagoslovljena voda spada med sveta znamenja, ki o njih tako lepo piše Romano Guardini. Kakšen pomen ima blagoslovljena voda? Omenjeni pisatelj naj nam to pove.

Voda je polna skrivnosti. Vsa je čista in preprosta — "nedolžno" jo je imenoval sv. Frančišek . . . Čisto nesebična je, takorekoč samo zato, da služi drugim stvarjem, jih očiščuje in poživlja. Toda ali si jo kdaj videl, kjer je stala mirno in segala v globino in te je s čutečo dušo potopila vase? Ali si čutil, kako skrivnostna je bila globina? Kako se je zdelo, ko da je tam notri polno samih čudes vabljivih in strašnih? Ali pa si morda kdaj prisluškoval, kako buči v veletoku, kako neprestano valovi in šumi? Ali kako krožijo vrtinci, se vrte in požirajo? Tedaj se more dvigniti iz nje tako otožna moč, da se mora človeško srce s silo odtrgati . . .

Voda je polna skrivnosti. Preprosta, čista, nesebična, pripravljena da očiš-

čuje, kar je umazano, poživlja, kar trpi žejo. Obenem je neumrljiva, nemirna, polna ugank in nasilja, vabeča v pogubo. Prava podoba skrivnostnih pravzrokov, iz katerih teče življenje in kliče smrt; podoba življenja samega, ki se zdi tako jasno, a je tako zagonetno.

Zdaj dobro razumemo, zakaj jo je napravila Cerkev za prisposodbo in nositeljico božjega življenja, milosti.

Iz krsta smo izšli nekoč kot novi ljudje, "prerojeni iz vode in Sv. Duha," ko je stari človek v njej umrl, utonil.

In pri znamenju križa pokropimo čelo, prsi in rame s "sv. vodo", z blagoslovljeno vodo, ki je podoba in sredstvo milosti.

Sv. Cerkev je vodo očistila z blagoslovom vseh temnih sil, ki v njej spe. To ni prazna beseda! Seveda nima človek, ki mu je duša otopela, zato več čuta, ne ve, da je v naravi, v vsem njenem bogastvu in vsej njeni lepoti tudi nekaj zlobnega. Toda Cerkev ve za to in "posveti" vodo ter prosi Boga, da jo naredi za sredstvo svoje milostne moči.

Ako stopi vernik v hišo božjo, potem omoči čelo, prsi in rame, to se pravi svo osebno, s čisto in očiščujočo vodo, da bi postala njegova duša čista. Ali ni to lepo? V tem običaju se srečajo očišče-na narava, milost in po čistosti hrepenec človek v znamenju križa.

Ali zvečer. "Noč ima svojo moč", pravi pregovor. Nekaj resnice je na tem. Za svetlobo smo ustvarjeni. Brž, ko se izroči človek v oblast spanja, teme, v katerih ugasne dnevna luč in tudi luč zavesti, se pač pokriža z blagoslovljeno vodo, ki je podoba osvobodjene, očiščne narave: Bog naj ga varuje vsega, kar je temnega! In ko se zjutraj zbudi iz spanja, ko vstane iz teme in nezavesti in znova začne svoje življenje, stori

isto. Tedaj je to kot rahel spomin na ono sveto vodo, iz katere je vstal pri krstu k luči Kristusovi. Lepa je tudi ta narava. V njej se srečujeta odrešena duša in odrešena narava v znamenju križa.

V nobeni družini naj ne manjka posodice z blagoslovljeno vodo.

Prvo mesto v stanovanju mora zavzemati križ. Družina se ozira vanj v veri, živi v njegovi senci, ga ljubi; dobro namreč ve, da razodeva križ Jezusa Kristusa mir in edinost — krščansko moč vsake družine. Poleg križa pa podoba Matere Božje. Mnoge družine so se posvetile presv. Srcu Jezusovemu, pred čigar podobo se vsak dan zbere družina, da se pokloni svojemu Kralju. K opremi krščanskega stanovanja spadajo tudi dobre knjige. Vsaj sv. pismo Nove Zaveze ne bi smelo manjkati v nobeni družini. Zaradi tega v hišo kristjanov nimajo pravice vstopa knjige in podobe in časopisi, ki spodkopujejo vero in nравnost.

P. G.

TISTIM, KI LJUBEZEN IMAJO IN TISTIM, KI JE NIMAJO

PRVa zapoved krščanstva je ljubezen do Boga, druga pa je tej enaka: ljubezen do bližnjega. Kdor ne ljubi bližnjega, ta tudi Boga ne ljubi. Zato prinašamo tu litanije o ljubezni do bližnjega. Namenjene so te litanije tistim, ki ljubezen že imajo in tistim, ki je nimajo. Prvi naj bi molili te litanije zase, da to ljubezen ohranijo in za tiste, ki je nimajo, da jo pridobe; drugi pa naj bi si ob branju teh litanij malo izprašali svojo vest . . .

Večni — troedini Bog — vzor goreče ljubezni . . . usmili se nas!

Večni Bog, po svojem ravnanju vzgled dejanske ljubezni.

Večni Bog, po svojem usmiljenju, potrpežljivosti in odpuščanju, vzor odpuščajoče ljubezni.

Večni Bog, po svojih bogatih obljubah vzor osrečujoče ljubezni.

Sveta Marija, Mati lepe ljubezni . . . prosi za nas!

Naša ljuba Gospa — ob angelovem oznanjenju v ljubezni vsa naša,

Naša ljuba Gospa — pri obiskanju od ljubezni prevzeta,

Naša ljuba Gospa — na ženitovanju v Kani Galilejski — po ljubezni osrečujoča,

Naša ljuba Gospa — pod križem iz ljubezni do nas se žrtvujoča,

Naša ljuba Gospa, ki ob božjem prestolu iz ljubezni do nas prosiš in nam pomagaš,

Sveti Jožef — v tihi ljubezni in odpovedi naš skrbnik,

Sveti Janez Evangelist, vedni glasnik nežne ljubezni do bližnjega,

Sveti Jakob, vneti apostol miroljubne in vselej pripravljene ljubezni do bližnjega,

Sveti Pavel, vitez resnične ljubezni v Gospodu,

Sveti Nikolaj, čigar veselje je bilo, bogoljubna dela tajno izkazovati,

Sveti Martin, ki si trpečim v Kristusu pomagal,

Sveti Frančišek, ki si v slehernem izmed nas, v Kristusu Gospodu — brata in sestro ljubil,

Sveti Anton iz Padove, zaščitnik stiskanih in krušni oče ubožcev,

Sveta Elizabeta Turingijska, ljubeča mati bolnikov, revežev, vdov in sirot,

Sveta Elizabeta Portugalska, ki si
uspešno posredovala za mir,

Sveti Vincencij Pavelski, skrbni oče
zavrženih in zapuščenih,

Sveti Janez od Boga, pogumen v lju-
bezni do bolnikov,

Sveti Kamil, v žrtvujoči ljubezni ute-
ha umirajočim,

Sveta Terezija Deteta Jezusa, vsa
srečna drugim poklanjati rože ljubezni,

Vsi sveti mučenci ljubezni do bližnje-
ga, prosite za nas!

Bodi nam milostljiv! — Usliši nas, o
Gospod!

Bodi nam milostljiv! — Reši nas, o
Gospod!

Neusmiljenja do bližnjega,

Trdosrčnosti do ubožcev,

Nesprave in sovraštva do naših na-
sprotnikov in razžalivcev,

Nekrščanskega zaničevanja bližnje-
ga,

Ošabnega preziranja nižje od nas
stoječih,

Pretirane in pristranske ljubezni do
sorojakov,

Prezirljivega presojanja in ravnanja
z drugimi rodovi in narodi,

Zlorabe bogastva v škodo trpečih in
potrebni,

Človeškega dostojanstva nevrednega
izsiljevanja našega bližnjega,

Trdosrčnega govorjenja in obsojanja,
Prepirljivosti in želje po maščevanju,

Malenkostne in nizkotne strasti nad
našim bližnjim se maščevati,

Sovraštva in zavisti,

Ubogi grešniki . . . prosimo Te, usliši
nas!

Da v naših srcih vzklije krščanska
ljubezen do bližnjega . . . pomagaj nam,
o Gospod!

Da Tebe v svojem bližnjem ljubimo,
Da tudi sovražnike svoje ljubimo in
jim iz srca odpuščamo,

Da v vsakem človeku svojega brata
in sestro zremo,

Da drugim storimo, kar hočemo, da
se nam zgodi,

Da pravo krščanstvo in življenje po
Kristusu, zlasti v ljubezni do bližnjega
iščemo,

Da se vedno sodbe spominjamo, ko
bomo predvsem po dejanjih ljubezni do
bližnjega sojeni,

Da nikdar ne pozabimo dejanja po-
božnosti po ljubezni do bližnjega ceniti,

Da svoje obilje zadovoljno delimo z
ubogimi,

Da smo postrpljivi, obzirni in udani
ljubezni sonce svoje okolice,

Da bo naše veselje mir delati in mir
ohraniti,

Da v krščanski ljubezni do bližnjega
po močeh vsem dobro storimo za dušo
in telo,

Da bi se krščanska ljubezen do bliž-
njega kot veletok blagoslova razlila
nad človeštvom,

Bog miru in ljubezni,

Jagnje Božje, ki odjemlješ grehe sve-
ta! . . . Daj nam, svoj mir v naših dneh!

Jagnje Božje, ki odjemlješ grehe sve-
ta! . . . Daj nam svojo ljubezen v na-
ših dneh!

Jagnje Božje, ki odjemlješ grehe sve-
ta! . . . Naj mir in ljubezen kraljujeta
v nas vseh!

Novo zapoved vam dam: Ljubite se
med seboj! Kakor sem jaz vas ljubil,
tako se tudi vi med seboj ljubite. Ako
drug drugega ljubite, vas bodo vsi po
tem spoznali, da ste moji učenci.

Molimo. Zveličar in Odrešenik, Ti

Mojster z velikim srcem, ljubil si nas in se za nas daroval. Vdahni tudi nam in vsakomur izmed nas del svoje ljubezni. Razkleni naše roke in vzdami naše sree, da bo zahrepenelo po globoki in strpljivi in dejanski ljubezni do bližnjega. O, da bi nas po resnični in krščanski ljubezni do bližnjega vsi spoznali za Tvoje učence in učenke. Oa bi se hladno in razdvojeno človeštvo zopet zavedlo in bi v ljubezni olajšalo in odstranilo zlo in vso revščino. Da bi nas nekoč pri sodbi vse pripoznal, potem ko smo tukaj na zemlji v najmanjšem Tebe ljubili in osrečili. Ki z Bogom Očetom in Svetim Duhom v ljubeči edinosti živiš in kraljuješ od vekomaj do vekomaj. Amen.

P. Atanazij Bierbaum, O.F.M.

KJE IMAJO ZLOČINI SVOJO KORENINO?

Sodnik najvišjega sodnega dvora v New Yorku označuje kot glavni vzrok — versko brezbržnost. Takole pravi: "Z vsem poudarkom dajem duška svojemu prepričanju, ko trdim, da je ni človeške organizacije, ni je šole, ne univerze, ki bi mogla preprečiti in zatreti strašna hudodelstva, ako dela brez božje pomoči. Prepričan sem, da ima moderno hudodelstvo svoj vir v brezboštvi. 80% vseh hudodelcev v New Yorku je mladostnih pod 25 letom starosti. Dasi je nekatere revščina in brezdjelje samo gnalo na zla pota, je vendarle večji del vseh zločincev pripisati v breme neveri. Ko bi se le vsi vzgojitelji in vse vlade zavedale te resnice!

O PRAVI ULJUDNOSTI

NEK slavni angleški romanopisec opisuje junaka svojega romana, kako je prišel nekoč v neko podeželsko šolo, kjer so otroci z napeto pozornostjo stali okoli svojega učitelja, ki jim je govoril o spoštovanju: "Predvsem pa imejte spoštovanje," tako jim je govoril, gojite ga in ljubite! Spoštovanje je vir vere in sreče. Brez spoštovanja ni vere, ne upanja, ne ljubezni. Spoštovanje je temelj deseterih božjih zapovedi, ki uče spoštovanje do Boga, do bližnjega in do samega sebe. Spoštovanje do Boga, do njegovih služabnikov, do njegovega svetišča in do njegove službe, to je vera. Spoštovanje do bližnjega in do vsega, kar je njegovo, je pravičnost, spoštovanje do nas samih je čistost. Hudič ne pozna spoštovanja in prav zato je hudič. Njegovi tovariši pa so vsi, ki se norčujejo iz vere, ki nimajo spoštovanja ne do bližnjega, ne do sebe."

Človek je toliko vreden, kolikor je vreden njegov značaj in njegova srčna izobrazba. Ta izobrazba ni samo v srcu ampak se vedno kaže tudi na zunaj. Če kje velja, velja tu stari rek: Česar je srce polno, o tem usta govore, o tem priča tudi zunanje človekovo obnašanje. Seve pa to ne velja tudi narobe in vselej. So ljudje, ki so na zunaj uljudni, pa so hinavci, ki te za hrbtnom grizejo in so ljudje, ki so srčno dobri, pa smatrajo uljudnost za nepotrebno navlako, za svetno polizanost in ki so mnenja, da nujno spada k pravi značajnosti in pobožnosti, da je človek robot in za spremembo tudi surov. Oboji se motijo. So namreč dve vrsti uljudnosti. Ena se kaže v praznih poklonih, v zunanji

uljudnosti brez vsake notranje vsebine. Ljudje, ki imajo te vrste uljudnost so podobni pobeljenim grobovom, ki so na zunaj lepi, znotraj pa polni gnilobe. Druge vrste uljudnost pa je znamenje dobrega, nepokvarjenega, čistega in plemenitega srca. Ta krščanska uljudnost ni družega kot praktično izvajanje nauka Gospodovega: "Vse torej kar hočete, da bi ljudje vam storili, storite tudi vi njim." (Mt. 7, 12.)

Ta krščanska uljudnost je izvrševanje vere v vsakdanjem življenju. Ona nas uči, kako se moramo obnašati v vsakdanjem življenju, ne da bi žalili ono glavno zapoved krščanstva: Ljubi svojega Boga in ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe. Krščanska uljudnost je vsakdanja vaja ponižnosti, samozatajevanja in samopremagovanja. Biti vedno poln spoštovanja do svojega bližnjega, biti vedno krotak in ljubezniv v občevanju, biti vedno pozoren, postrežljiv in vse to ne samo zato, da bi drugim ugajal, kakor to delajo posvetnjaki, ampak iz pravega krščanskega prepričanja, koliko čednosti, samopremagovanja, koliko skritih žrtev je za to treba! Kdor ima to uljudnost in jo izvršuje radi Boga, ta je čednosten, kajti le čednosten človek je tega zmožen. Le tak človek se rad omeji na ljubo drugih; je popustljiv, če to sme biti, se v veselosti premaguje, da koga ne žali, ki hvali, kar je hvale vredno in ki graja, kedar to zahteva dolžnost in pravičnost in pamet, graja pa tako, da vsakdo lahko spozna, da to dela iz ljubezni; ki je uslužen do višjih, brez prilizovanja, do enakih dobrohoten brez robotosti, do podložnih ljubezniv, ne da bi postal ž njimi preveč domač.

To je prava krščanska uljudnost, ki ima svoj temelj in svoj vir v čednosti in

veri. Zato najdemo pri globokovernih ljudeh, če tudi jim morda manjka uglaženosti v obnašanju pogosto več uljudnosti, kakor pri lepo oblečenih ljudeh brez vere, ki so večkrat pravi neotesanci.

P. A.

MALENKOSTI, KI NISO MALENKOSTI

LE redko so sejani tisti, ki imajo priliko vršiti velika dela. Človeško življenje je običajno sestavljeno iz samih malenkosti, ki pa vendar niso malenkosti. Malenkost je prašek, ki plava v zraku in ki ga podi po zraku vsaka še tako rahla sapica. Toda ali boš še rekel, da je malenkost, če ti pade v oči in te peče in če se spomniš na to, da je iz takih praškov sestavljena cela zemlja?

Malenkost je kratka besedica. In vendar kako globoko lahko rani in koliko ljudi je že napravila nesrečnih za celo življenje. Noben meč, nobeno orožje ne more povzročiti toliko gorja, kakor ena sama besedica, morda izgovorjena v naglici, morda preišljeno žaljiva in zbadljiva. Nikdar več je ni možno poklicati nazaj, svojo pot gre naprej, če bi se tudi še tako kesal ali morda krvave solze prelival. Le ena besedica lahko zbudi sovraštvo med posamezniki in celimi družinami, ne morda za en dan ali teden, ampak za cela leta in desetletja. Ena sama besedica lahko zbudi ogenj poželjivosti, ter uniči dolgo varovano nedolžnost.

En pogled pač ni nič. In vendar je tak kratek pogled večkrat vzrok nesrečnega življenja in še bolj nesrečne večnosti.

Malenkost je nedvomno če kdo zga-
ne z ramo, viha nos ali pomežika z oč-
mi. In vendar so te malenkosti povzro-
čile svetu že neizrekljivo gorja, spod-
kopale neskončno veliko zaupanja. Sa-
mo molk brezvestnega človeka, ki je
mimogrede spomignil z ramo, je pogo-
sto napravil več zla kakor še tako dolgo
govorjenje.

Malenkosti so, ki lahko povzročé ne-
izmerno veliko zla, pa tudi neizmerno
veliko dobrega. Prijazen pozdrav, lju-
bezniv nasmeh, topla beseda niso nič
posebnega in vendar koliko src razve-
sele te malenkosti, koliko lepih prija-
teljstev rode, koliko nezaupanja odstra-
nijo in koliko odtujenih src zopet zbli-
žajo. Vsak ve, kako nas razveseli mala
pozornost, kako nam dviga pogum in
veselje do dela le majhna priznavajo-
ča beseda.

Kratek vzdihljaj k Bogu je na videz
malenkost. In vendar kliče božji bla-
goslov na naše delo in ga spremeni v
molitev. Kratek zdihljaj je le in ven-
dar obda duša z neprodinim ščitom, da
ji greh niti blizu ne more. Kratek
vzdihljaj je nekaj velikanskega, ker ve-
že Boga s človeško dušo in to zvezo
trajno ohranja.

Malenkost, ki jo daš revežu, prijazna
beseda, ljubezniv pogled, malenkostna
usluga nima na videz nobenega pome-
na, pa vendar prinaša blagoslov in sre-
čo in mir v srca posameznikov in celih
družin.

Imej zato veliko spoštovanje pred ma-
lenkostmi v svojem življenju. Posebno
še tedaj, če se ti zdi, da celo tvoje živ-
ljenje ni družega, kakor en kup malen-
kosti. Kajti kdo more presoditi kaj je
v našem življenju veliko ali majhno,
kakor le Bog, ki pozna korenine vsega
dobrega in vsega zla.

Ali veš koliko dobrega si storila duša
moja, s svojim tihim, neopaženim de-
lom in življenjem?

Ali veš koliko človeških src si razve-
selila s svojimi malimi poozrnostmi, s
tvojo ljubeznivo skrbjo zanje?

Ali veš koliko obupa in zagrenjeno-
sti si preprečila s svojo kratko spodbu-
jajočo, priznavajočo besedo?

Ali veš, koliko ti jih je iz srca hva-
ležnih, ker so vsled tvojih malih uslug
postali čisto drugi ljudje?

To so malenkosti, ki niso malenko-
sti!
Lucas.

NIHČE NI SAM SEBI ZADOSTI

SKUPNO bivanje z drugimi ljudmi je
v marsikaterem oziru najboljšé
vzgojno sredstvo. Človek je družabno
bitje — ens sociale. Živi v družbi in je
tudi potreben človeške družbe za svoje
fizično in intelektualno življenje. Nihče
ni sam sebi zadosti. Družba, v kateri ži-
vi pa je obenem njemu vzgojno sred-
stvo, da si oblaži in okrepi svoj značaj.

Vsak dobi od družbe ali pozitivne ali
negativne vtise, t. j. vidi in sliši kar je
za njegov značaj koristno, spodbudno
ali pa škodljivo. Vse to pa ravno služi
človeku v vzgojo, katere glavni princip
je: zatiraj v sebi slabo ter rasti v do-
brem! Kar vidimo na drugih lepega,
dobrega, nam je v rast; kar pa vidimo
ali slišimo slabega, nam je v zatajeva-
nje, da se sami ne udamo isti napaki ali
da drugih napake mirno zavrnamo, z
osebo samo pa po možnosti potrpi-
mo ter es tako varujemo nemirov in prepri-
rov, ki človeka ne vzgoje, marveč po-
surove.

Malo podrobneje! Ni človeka, ki ne bi imel vsaj nekaj dobrega na sebi. Kjer jih je več skupaj, opazi drug na drugem poleg raznih napak tudi kako vrlino. Eden je marljiv, drugi postrežljiv, tretji ponižen in skromen, četrti zabaven, peti potrpežljiv, šesti pogumen; morebiti je slabo nadarjen, v ubožnih razmerah, pa se pogumno, čeprav silno težavno vspenje kvišku po lestvi omike.

Taki, ki v mladosti občutijo vso resnobo in težo življenja, ki vedo, kako se "kruh je", so pozneje navadno najboljše značaji: pogumni, podjetni, usmiljeni do siromakov in resni v vsem svojem življenju in delovanju. Kakor so grenke pijače navadno zdrave ter vtrdijo želodec in zdravje, tako tudi grenkosti življenja vtrdijo in ojačijo človeku značaj. — Ko vidimo take ali enake vrline na svojih sodrugih, ni prav nič sramotno, če jih v tem posnemamo. Človek mora iti za vzori in kjer vidi vsaj odsev vzora, si ga izkuša prisvojiti.

Ljubitelji rastlinstva ne iščejo cvetlic samo na lepo ograjenih in negovanih vrtovih, ampak gredo za njimi tudi na travnike in polja, v gozdove in plezajo na strme gore. Kjerkoli jih najdejo, jih z veseljem spravijo.

Kako smo po dolgi, mračni zimi veseli zlatih, toplih žarkov pomladnega solnea! Kar je solnce za naravo, to so plemeniti, idealni ljudje za človeško družbo. Njihova idealnost in plemenitost nas mika, vleče, ogreva in osrečuje. Iz tega razmerja pa se rodi "božanstven cvet" — prijateljstvo.

Pravo in pošteno prijateljstvo ima na značaj človeka jako blagodejen vpliv. Tu se izmenjavajo pametne misli, snujejo idealni načrti, ki zarišejo v značaj potezo plemenitosti. Korist prijateljstva je spoznal že v 2. tisočletju pred

Kr. egiptovski kralj Setos. Dal je vse fantiče svoje države, ki so se rodili isti dan, kakor njegov sin Ramzes, privedi na svoj dvor. Bilo jih je 1700. Ukrenil je, da se vsi ti vzgajajo z njegovim sinom, da bi mu tako preskrbel dobrih in zvestih prijateljev za prihodnost.

Ni se varal v svojih upih. Prijateljstvo je na Ramzesa dobro vplivalo. Za njegovega vladarja je dosegla egiptovska država največjo moč in slavo. Žalpa, da ne hodijo po tem božjem svetu sami ideali, ki bi nas navduševali, ogrevali, osrečevali, temuč je veliko več rogovilastih bitij, katerim bi se najrajši izognili, če bi se jim mogli. So bahači, ki druge prezirajo; prepirljivi, ki jim ne prideš nikdar na vrh; brezobzirni, ki vidijo samo sebe, drugih ne.

Kako shajati s takimi? Misliš si morada: take je treba ozdraviti, pa bo mir! Počasi, prijatelj, da še sebe ne zadeneš, ko hočeš na tak način nasprotnika ugnati. Švicarski učenjak dr. Foerster pravi in povdarja večkrat, kako vsako naše dejanje zapusti sled na našem značaju: plemenito dejanje — potezo plemenitosti, surovo dejanje — potezo surovosti. Kjer se nabere več surovih potez, ima že ves značaj pečat surovosti: "Vse, kar storimo — dobro ali slabo — ne zleti kar tebi nič meni nič brez sledu v zrak in ne zadene samo tistega, ki merimo nanj, ampak pade s podvojeno težo naazj na našo glavo — čeprav mi tega takoj ne opazimo." Po vsakem plemenitem dejanju se značaj še bolj oplemeniti, po vsakem surovem pa še bolj posurovi. S surovostjo torej škoduje človek samemu sebi.

Treba je torej na razne surovosti, ki jih doživimo v družbi, reagirati "v rokavicah", da se sami ne umažemo; s finim, olikanim orožjem, da se sami ne

ranimo. Če bi surovo reagirali, smo že zmagani, ker nas je nasprotnik potegnili za seboj na svoje polje.

Kakšen je torej pameten, fin način? Če je Julija Cezarja dražilo k jezi ali mu je kdo delal nepravilne, ni takoj vzrotil in odgovarjal v razburjenosti. Preden je kaj rekel, je na tihem štel po dvajset.

Strelec, preden ustrel, se postavi v mirno pozicijo in pazno meri, ako hoče dobro zadeti. Kdor bi streljal brez premisleka, brez merjenja, ne bi nič zadel, in bi napravil samo prazen pok v zrak.

Tako se moramo tudi v družbi prej umiriti, preden odgovarjamo na krivice. Svoje mneneje povej mirno in brez zmerjanja. To je od naše strani mrzla voda na vroči krop nasprotnikov, ki ga mora ohladiti.

Da zopet omenjam Cezarja: zgodovina poroča, da je bil od Sulove stranke že vdrugeč prognan iz Rima. Jadral je na otok Rodus k slavnemu Molonu, učiti se govorništva. Na morju je prišel v roke surovim morskim roparjem. Nasproti vsem njih surovostim pa se je vedel jako dostojno in velikodušno; s tem jih je premagal. Ko so to videli, so svojega ujetnika spoštovali in mu služili, kakor bi bil njih gospodar. — Pa čemu segamo v davno preteklost, ko imamo za to lep zgled iz polupreteklosti v življenju ponosa slovenskega naroda, škofa Slomška. "Drobtinice" iz leta 1863. poročajo med drugim ta-le genljivi prizor iz njegovega vzornega življenja: "Prišlo enkrat nekoliko kmetov jih prositi, da bi njih podružnico v faro povzdignili, kar se pa nikakor ni moglo zgoditi. Ko vse prošnje niso nič pomagale, se je eden izmed njih tako razsrdil, da jim v svoji sirovosti v lice reče: "Niso vredni, da so škof!" Kdo bi se čudil, ako jim je

pri teh besedah morebiti hudo pri srcu gorelo. Pa kaj so storili, da bi jezo zadušili in ponižnost ohranili? Eden teh kmetov je pozneje sam pravil svojemu župniku tako-le: "Pri teh besedah so križec, ki jim je na zlati verižici na prsih visel, v roko vzeli in precej dolgo gledali v razpelo. Niso na te besede odgovorili, ampak celo mirno nam rekli, da smemo iti. Pa ne dolgo so ravno ti stega, ki jih je tako hudo razžalil, nazaj poklicali ter rekli: "Ker vam nisem mogel dovoliti, za kar ste me prosili, bi vam vsaj rad stroške potovanja povrnili. Nate to-le za popotnico." In pri teh besedah so mu bankovec za 10 goldinarjev v roko potisnili." Sv. Pismo pravi glede premagovanja samega sebe krasno: "Kdor nad svojim srcem gospoduje, je boljši kakor ta, ki mesta premaguje." Profesor Foerster pravi o tem premagovanju sebe: "Samozatajevanje je znamenje velike moči. Kadarkoli se v čem premagamo, napravimo s tem svojo voljo še jeklenejšo in prostejšo. Seveda — pravi na drugem mestu — samozatajevanje ni stvar, ki bi jo človek dobil samoobsebi, kakor n. pr. brke ali plešo, ampak je plačilo za dolgotrajen boj v mladosti. Je pa človeku tako potrebno za bivanje z drugimi ljudmi kakor ptici peroti za letanje po zraku, kakor labodu plavna kožica za plavanje po vodi in kakor ribi škrge za življenje v vodi."

Življenje v družbi je takorekoč brusivnica, kjer si mora vsak obrusiti robove, ako hoče z drugimi gladko izhajati.

M. S.

SVETI PETER V RIMU

PETROVO bivanje v Rimu, njegovo mučeniško smrt in njegov grob v Rimu potrjuje nepretrgana krščanska tradicija (izročilo). Grob svetega Petra je bil vedno posebno čiščen med drugimi mučeniškimi grobovi v Rimu. Že v prvih stoletjih so k Petrovem grobu v Rimu prihajali kristjani z vseh strani tedanjega rimskega cesarstva. Ko je krščanstvo doseglo svobodo, je cesar Konstantin Veliki svetemu Petru sezidal veličasten nagrobni spomenik, namreč cerkev svetega Petra; grob sam pa je obdal z ogromno bronasto ploščo, da bi tako ostal za vedno nedostopno zavarovan.

Nikoli si ni nobeno drugo mesto lastilo časti in odlike Petrovega groba, kar bi se bilo gotovo zgodilo, če bi bilo količkaj dvomiti o Petrovem rimskem mučeništvu in grobu. Niti vzhodni niti zahodni kristjani niso nikoli dvomili, da je bil sveti Peter resnično rimski škof in mučenec.

Šele protestanti so pričeli širiti dvome proti tej starodavni, na vzhodu in zapadu složno priznani resnici. Očitno je, da so ti dvomi v bistveni zvezi s protestantskimi napadi proti papeštvu; očitno je, da so tukaj odločevali verski in polemični (borbeni) razlogi, ne pa zgodovinski dokazi. V novejšem času pa tudi protestantski znanstveniki skoraj splošno priznavajo veliko zgodovinsko verjetnost starega izročila o Petrovem bivanju in mučeništvu v Rimu.

Po vatikanskem cerkvenem zboru (1870) so v boju proti papeštvu začeli tako imenovani starokatoličani zopet pogrevati zastarele protestantske dvome o Petrovem bivanju v Rimu. Tudi znano brezvestno skrupucalo ponareje-

nega govora, ki ga je mehikanski pustolovec J. Escudero podtaknil škofu Strossmajerju, zanikuje Petrovo bivanje v Rimu. S ponatiskovanjem in širjenjem tega skrupucala se ta zmeta obnavlja in skuša širiti tudi pri nas. Pod vplivom protestantov in starokatoličanov se to zmotno mnenje včasih oglašuje tudi med pravoslavnimi.

Razumljivo je, da važni dogodki iz prvih krščanskih stoletij niso tako obilno potrjeni po listinah kakor poznejša krščanska zgodovina. Zato pa tem glasneje priča že omenjeno splošno in starodavno soglasje krščanskega vzhoda in zahoda, ki niti po mnogih nesoglasjih in po razkolu ni bilo pretrgano. Razen tega pa je ta zgodovinska resnica potrjena tudi po mnogih zgodovinskih dokazih.

*

V starih zgodovinskih izročilih in spomenikih o Petrovem delovanju in mučeništvu v Rimu je treba razlikovati, kaj je brezdvomna zgodovinska resnica, kaj pa so samo bolj ali manj verjetni legendarni dodatki in okraski. Kakor spomine vseh slavnih starih mož iz starejše dobe, tako je ljudstvo tudi spomin svetega Petra okrasilo z raznimi zgodbami, katerih zgodovinska resničnost se ne more dokazati, a tudi ne povsem zavreči.

Negotovo je, koliko let je sveti Peter deloval v Rimu. Pobožna legenda trdi, da je bil v Rimu celih 25 let, namreč od leta 42 do 67. A to je jako negotovo. Gotovo je, da je v tem primeru bilo Petrovo rimsko bivanje pretrgano, vsaj leta 49, ko Petra srečamo na zboru apostolov v Jeruzalemu.

Negotovo je, če je bil res devet mesecev v verigah uklenjen v Mamertinski ječi, ki je še zdaj nekoliko ohranjena.

Negotovo je, kje je bil njegov službeni sedež in kje je krščeval; ali v kateri hiši v Rimu ali v katakombah. Prav tako malo je mogoče dokazati pobožno povest o njegovem poskušenem begu iz Rima in o Kristovi prikazni, ki ga je od te namere odvrnila. (Quo vadis, Domine? Kam greš, Gospod?)

Gotovo pa je, da je apostol Peter res deloval v Rimu in tam umrl mučeniške smrti leta 67 (ali morebiti že leta 64). Gotovo je, da je bila v Rimu že pred prihodom svetega Pavla cvetoča krščanska občina; apostol Pavel v pismu Rimljanom (1, 8) hvali vero rimske krščanske občine. V delih apostolov bremo, da so rimski kristjani prišli Pavlu naproti, ko je kot jetnik prišel v Rim. Ni verjetno, da bi bila rimska krščanska občina toliko časa cvetela brez sodelovanja enega ali drugega apostola. Krščansko izročilo pa kot tega apostola navaja svetega Petra. Kdaj je bil apostol Peter opozorjen na Rim? Dela apostolov (2, 10) pripovedujejo, da so bili med Petrovimi poslušalci na binkoštni praznik tudi Judje iz Rima. Judje so torej posredovali zveze med Rimom in Jeruzalemom.

Ker se je Peter tako očitno odlikoval med apostoli, je razumljivo, zakaj je ravno on odšel v glavno mesto tedanjega rimskega cesarstva, ki je takrat obsegalo tudi Jeruzalem in Palestino. Kot apostol, ki je bil v Rimu, pa je bil brez dvoma načelnik, škof rimske krščanske občine.

*

Najstarejši zgodovinski spomenik o Petrovem bivanju v Rimu je njegovo prvo pismo, poslano kristjanom v Mali Aziji. Na koncu pisma je zapisan pozdrav: Pozdravlja vas soizvoljena cer-

kev v Babilonu in moj sin Marko. Kakor je gotovo, da je tukaj omenjeni evangelist Marko le v duhovnem pomenu Petrov sin, tako je gotovo, da je treba tudi Babilon umevati v prenesenem pomenu. Judje so Rim kot veliko in razuzdano mesto večkrat imenovali Babilon, kakor je razvidno iz Janezovega Razodetja, iz sibilskih prerokb in iz Talmuda. Mezopotamski pravi Babilon je bil takrat opustošen in izročilo ne pozna nobenih sledov o Petrovem ali Markovem delovanju v Babilonu. Še manj moremo misliti na egiptski Babilon (pri sedanjem Kairu), kjer pred 5. stoletjem še ni bilo krščanskega škofa. Nasprotno pa je Petrovo bivanje v Rimu zgodovinsko obilno potrjeno. Prav tako je potrjeno rimsko bivanje svetega Marka. O njem pripovedujejo pisatelji že v prvi polovici drugega stoletja (Papiar in dr.), da je svoj evangelij pisal v Rimu po oznanjevanju svetega Petra.

Petrovo bivanje v Rimu potrjujejo krščanski pisatelji od konca prvega stoletja dalje: Klement Rimski, Ignacij Antiohijski, Irenej, Tertulian. Od konca drugega in začetka tretjega stoletja pa je že nenavadno veliko zanesljivih prič. Protestantski zgodovinarji papeštva (E. Caspar) poudarjajo, da so prvi legendarni spisi v slavo svetega Petra nastali okoli leta 200 na krščanskem Vzhodu, a ne v Rimu; vsi govore o Petrovem bivanju v Rimu. Torej so vzhodni krščanski pisatelji okoli leta 200 splošno trdili, da je bil sveti Peter v Rimu. Torej je bilo Petrovo rimsko bivanje znano po vsem krščanskem svetu, celo na ljubosumnem Vzhodu.

V zadnjih dveh desetletjih se je tem pričam pridružil še posebno očitni in trden dokaz iz katakombe svetega Sebastiana ob cesti Via Appia pri Rimu.

Pod tlakom sedanje cerkve tega mučenca so namreč odkopali starokrščansko dvorani, kjer so stari kristjani častili spomin mučencev in njim v čast prirejali obede. Značilno rjave stene te dvorane so popisane s še danes posebno razločno vidnimi napisi v čast svetemu Petru (in Pavlu). S tem je neovrženo potrjeno, da so tukaj častili sv. Petra, in da je bilo njegovo truplo nekaj časa tukaj pokopano. In res je staro rimsko izročilo pripovedovalo, da so bili Petrovi ostanki leta 258 semkaj preneseni in da so tukaj ostali, dokler ni bila sezidana cerkev svetega Petra v 4. stoletju. Ti skoraj kričeče jasni napisi še danes s prstom otipljivo kažejo, da je bil sveti Peter res v Rimu. Kdor bi hotel to tajiti, bi se moral zateči k neverjetni trditvi, da je bilo njegovo truplo v dobi preganjanja od drugod preneseno v Rim, v središče preganjanja kristjanov, torej v najnevarnejše mesto, od koder so izhajali najkrutejši odloki proti kristjanom, a da se ni ohranil niti najmanjši sled, odkod naj bi bilo Petrovo truplo prineseno.

Kdor pride v Rim, si v cerkvi svetega Sebastiana še danes lahko ogleda otipljivo jasno pričevanje o rimskem bivanju in mučeništvu sv. Petra. S tem pričevanjem je Petrovo bivanje in škofovanje v Rimu potrjeno praz za tisto dobro nepretrganega rimskega izročila, kjer so zgodovinarji prej še pogrešali neovrženo zapisanega potrdila.

Kakor je neovrženo potrjeno rimsko bivanje in škofovanje svetega Petra, tako in še bolj je potrjeno, da ima prvak apostolov v Rimu svojega naslednika. Peter mora imeti nekje naslednika. A tega nasledstva si doslej še nikoli ni prisvajal noben škof zunaj Rima. Če bi kdo hotel ovreči Petrovo nasledstvo v

Rimu, bi moral pokazati, kje drugje ima sv. Peter svoje naslednike.

Iz tega vidimo, kako neosnovana je trditev starokatoličanov: "Ne iz sv. pisma, pa tudi iz zgodovine se ne da dokazati, da bi bil sv. Peter sploh kdaj v Rimu, še manj pa, da bi bil tam škof." — Ta trditev ni resnična, ni dokazana, ni znanstveno podprta.

Sv. Peter in Pavel

Najstarejše priče o rimskem bivanju sv. Petra pričajo obenem tudi o svetem Pavlu. Mnogi cerkveni pisatelji, ki slavo Rim zaradi groba svetega Petra, slavo hkrati tudi svetega Pavla. Resnično je, da sta med vsemi mučenci in apostoli prav sveti Peter in Pavel najodličnejša. Prvi je prvak vseh apostolov in vesoljne Cerkve, drugi pa je še odličnejši po uspešni gorečnosti in vesoljnosti. Čudno bi bilo, če bi zaradi svetega Petra zamolčevali svetega Pavla.

Za naše sedanje pojmovanje pa je nekoliko nenavadno, da mnogi cerkveni pisatelji oba slavna apostola, Petra in Pavla, imenujejo ustanovitelja rimske cerkve. Tako sveti Irenej okoli leta 180, presbiter Gaj okoli leta 200 in mnogi drugi. Očitno je, da ne moreta biti oba apostola v pravem smislu ustanovitelja rimske cerkve. Prav tako je očitno, da je mogel biti samo eden izmed njiju rimski škof. Oba sta namreč istočasno živela in istočasno umrla.

Sedaj bolj pazimo na natančno izražanje in se ogiblujemo vsega, kar bi se moglo napačno razumeti. Krščanska tradicija jasno pravi, da je bil sv. Peter prvi rimski škof in v tem smislu ustanovitelj rimske cerkve. Starejši pisatelji na to zgodovinsko resnico niso tako natančno pazili, ker ni bilo potrebno; saj

o Petrovem prvenstvu in o njegovem rimskem škofovstvu ni takrat nihče dvomil. Staro izročilo o sv. Petru kot prvem rimske škofu je bilo že v drugem stoletjuzabeleženo v zapisnikih (katalogih) rimskih škofov; v vseh takih zapisnikih je na prvem mestu omenjen sv. Peter. Sv. Pavel nikoli ni naveden v vrsti rimskih škofov.

V tretjem stoletju se je udomačilo izražanje, da je v Rimu Petrov prestol. S tem je bila odličnost rimske cerkve tako izrečno zvezana s svetim Petrom, da za svetega Pavla v tej zvezi ni bilo več toliko prostora. V četrtem in petem stoletju pa se je Petrovo in rimsko prvenstvo še očitneje poudarjalo. A še v teh stoletjih so kot dokaz rimske odličnosti včasih navajali tudi sv. Pavla. Poudarjanje sv. Pavla je dobro služilo v zvezi z naukom o treh Petrovih prestolih, v Rimu, Antiohiji in Aleksandriji. Rim se pred vsemi drugimi cerkvami odlikuje po delovanju, mučeništvu in grobih kar dveh najodličnejših apostolov, Petra in Pavla. Papež Inocencij I. je v začetku 5. stoletja pisal, da mu je sveti Pavel vzor kot organizator vesoljnega misijonstva. Papež Leon Veliki, jasni pričevalec za rimsko prvenstvo, je sredi petega stoletja slavil sv. Petra in Pavla kot ustanovitelja rimske veličine. Na koncu istega stoletja je papež Gelazij slavil Rim, da vsa druga krščanska mesta prekaša tudi zato, ker ga je razen svetega Petra še sveti Pavel odlikoval s svojo navzočnostjo in zmagoslavno smrtjo.

Razumljivo je, da se je to starinsko izražanje na Vzhodu dalj časa ohranilo kakor na Zahodu. Tako srbski menih Domentijan še sredi 13. stoletja v življenjepisu sv. Save piše, da je ustanovitelj srbske cerkve svojega škofa Metodija

poslal v Rimu k sv. Petru in Pavlu ter k velikemu "soprestolniku" teh dveh apostolov.

V bogoslovnih spomenikih rimske Cerkve je to starinsko izražanje v poznejših stoletjih redkejše. A nespremenjeno je še ohranjeno v rimskih bogoslužnih molitvah in spevih. Sv. Peter in Pavel sta namreč v bogoslužnem praznovanju in češčenju še danes nerazdružna tovariša. Njun glavni praznik dne 29. junija je v rimski Cerkvi obema skupen. V rimskih bogoslužnih spevih se še danes večkrat ponavlja izražanje prvih dveh krščanskih stoletij, da sta sv. Peter in Pavel prvaka apostolov ter ustanovitelja (roditelja) krščanskega Rima.

Skupno češčenje sv. Petra in Pavla pa ni potrjeno samo po skupnem glavnem prazniku obeh apostolov (29. junija), ampak sploh na vsak praznik sv. Petra se Cerkev v svojih molitvah spominja tudi svetega Pavla in vsak praznik svetega Pavla je združen tudi s spominom svetega Petra. Tako se katoliška Cerkev dne 18. januarja, na praznik Stola sv. Pavla v Rimu, spominja tudi svetega Pavla, ob praznovanju Spreobrnjenja svetega Pavla (25. januarja) pa se spominja tudi svetega Petra. Krščanska pobožnost pa je ta dva praznika v novejšem času še tesneje združila s praznovanjem molitvene osmine od 18. do 25. januarja za zedinjenje vseh kristjanov v eni Kristusovi Cerkvi pod vodstvom prvaka vseh apostolov. Značilno je, da se je ta po svojem cilju katoliška pobožnost začela med ameriškimi protestanti (anglikanci).

Ako ločeni kristjani na Vzhodu in Zahodu včasih poudarjajo, da je rimska Cerkev enostransko Petrova in pravna, naj pomislijo, da katoliška Cerkev skupno s Petrom slavi tudi svetega Pav-

la, apostola krščanske vesoljnosti in globokega učitelja notranjega verskega življenja v Cerkvi kot skrivnostnem Kristusovem telesu.

Skupno češčenje svetega Petra, predstavnika vrhovne pravne oblasti, in svetega Pavla, apostola mistične globočine Cerkve kot skrivnostnega Kristusovega telesa, nas nazorno opozarja na notranjo organsko zvezo pravne in ljubezenske Cerkve, pravne organizacije in mističnega organizma. Pravna in mistična ljubezenska Cerkev zajemata moč iz istega Kristusa, ki je obenem pglavitni pravni poglavar in edina mistična glava Cerkve.

Katoliška Cerkev torej ni le Petrova, ampak tudi Pavlova in Janezova. V bogoslužnih molitvah na pravnik sv. Petra in Pavla se Rim enako raduje ob spominu obeh apostolov:

O srečni Rim, ki si posvečen po slavni krvi dveh apostolov.

Danes je Simon Peter stopil na les križa, aleluja; danes je ključar nebeškega kraljestva radosten hitel h Kristusu; danes je apostol Pavel, luč vseh narodov, nagnil glavo in bil za Kristusovo ime z mučeništvom ovenčan.

Katoliška Cerkev v svojih spomenikih in praznikih po pravici poudarja zvezo med sv. Petrom in sv. Pavlom v Rimu. Saj je veliki apostol narodov res tudi v Rimu širil in utrjeval krščanstvo; torej je res v nekem pomenu soustanovitelj rimske Cerkve in rimske cerkvene veličine. Čudno bi bilo, če krščanski Rim tega ne bi pomnil in slavil. Poleg tega pa je v rimskih spominih in v krščanski zgodovini neizbrisno začrtano zgodovinsko dejstvo, da je prvak apostolov, sveti Peter, kot prvi rimski škof ustanovitelj vrste rimskih škofov

in s tem ustanovitelj rimskega cerkvenega prvenstva.

Zvezo med sv. Petrom in Pavlom v Rimu je duhovito in zgovorno pojasnil veliki francoski govornik Bossuet. Primerno je, pravi Bossuet, da sta se v Rimu sešla oba najodličnejša apostola, Peter kot prvak krščanske Cerkve in Pavel kot odbrani apostol poganskega sveta. Saj je bil Rim prestolnica poganstva in je torej še posebno spadal v Pavlovo področje. A bil je tudi prestolnica krščanstva, torej je bilo primerno, da je sveti Peter tukaj ustanovil krščansko občino. Zato je Rim pač Petrovo in Pavlovo mesto, toda Petrov, a ne Pavlov prestol.

Fr. Grivec.

POLOM

IZ LETA 1918

PRAV nobene poteze njenega lica se ne spominjam več. V spominu so mi obtičale samo njene oči.

Ko je stopila prvič v pisarno, ne vem, če sem tako osupnil ali če sem se tako začudil, ko je vprla vame oči, da nisem razumel njenega vprašanja in sem jo prosil, naj je ponovi. Ko je sedla in ponovila, se mi je zdelo, da se ustnice nič ne premikajo in da le oči pripovedujejo: velike, v daljavo strmeče, globokosinje, da se je sinjina razlivala celo po vsej očesni belini kot odsev. Gledale so vame — in vendar preko mene. Ob pisalniku je sedela in je bila vse drugje. Na jopici so se sledili drobni vrtnički gostih vbodov, tiste krpice, na katere so reveži tako ponosni, ki vanje vbodejo z neskončno vestnostjo svojo prikrivano bedo.

“Veste, jaz se nič ne spoznam in nič ne razumem. Ampak čutim, da se mi godi krivica. Vdova sem namreč in štiri otroke imam. Pa vam po pravici povem, da ne morem verjeti. Za otroke že, ki me vsako uro prosijo kruha, ki ga nimam. Za moža kar ne verjamem. Še bo prišel, neprestano čakam — — —”

Tu je premolknila in se zagledala daleč, daleč.

“Na katerem bojišču je padel?”

Pomolčala je.

“Saj vem, da sem vsa zbegana. Doma je umrl. In to je naša nesreča.”

“Ne razumem.”

“Preveč me je rad imel in jaz tudi njega. Tako dolgo je prosil on mene, da sem izmoledovala pri poveljstvu in so ga odpustili iz bolnice domov. Zdelo se je, da se je prvi dan pri nas tako pozdravil — za čuda, no. In vendar je po dveh tednih umrl.”

“Zares ste nesrečni, gospa.”

“Nesrečna, ker je umrl —” spet je premolknila — “ali hujše je to, da je umrl doma.”

“Doma? Zakaj?”

“Z njim je umrla podpora za nas.”

“Ni mogoče!”

“Tako j so mi jo črtali: za me in za otročiče, češ, da je umrl v civilu.”

“To je krivica.”

“Vse postave so krivične.”

“Pritožite se.”

“Če bi vi to napravili. Jaz ne znam.”

Sedel sem k stroju.

“Od česa pa živite?”

“Čevljarim. Na možev stroj šivam vrhnje usnje. Ponoči šivam, podnevi stojim in čakam na živila. Za danes imamo še pet krompirčkov, zelo drobnih, in drugega nič.”

Togota mi je lila v prste, ko sem udaril na tipke.

“Tako. To vložite. Če bi spet odklonili, povejte. Pa pošljite danes otroke s cajnico k meni.”

Dvignila se je visoka, tenka in izsušena od gladu. Ko je odšla, sem se ozrl še parkrat proti stolu, kjer je bila sedela, in po sili sem videl v zraku njene velike oči, zamaknjene v daljavo.

Dva dni potem se je razleglo nad vso našo domovino — po ozračju je menda prišlo brez krika —: “Svobodni”. Vse nas je presunilo in pretreslo. Kako tega, kako onega, ne vem. Niti samega sebe in svojih čuvstev ne morem več razbrati. Po meni je vse trepetalo in drhtelo. Na ulico sem hitel. Ljudje so šumeli gorindol. Otročiči so vihteli papirnate zastavice, resni možje so nosili v gumbnicah cvetje in kokarde. Kdor je bil posebno rejen (pa ne od trpljenja za domovino), tisti je nosil hudo široko in strašno dolgo kokardo. Cele zastave so jim vihrale po prsih. Naletel sem na gručo znancev z dežele. “Živela Jugoslavija!” Stiskali so mi roko, da je bolelo. Nekateri so imeli solzne oči. Mimo nas je prišel visok, plečat srbski vojni ujetnik. “Živeli Srbi!” Nekdo izmed gruče ga je prijel pod pazduho in zakričal: “Za mano!” Vsi smo se okrenili in šli v krčmo. Srbu smo stregli ko na svatovščini. In spet smo šli na ulico, ki je križem vsa drhtela in žarela radosti. Gruča vojakov je obkolila sivobradega častnika. Vljudno so mu sneli čepico, odrezali rozeto in pripeli trobojnico. Ljudstvo je vzklikalo: Živijo! Častnik se je nasmehnil. Snel je čepico, pogledal trikoloro, se pokrtil, se spet nasmehnil in odšel iz gneče. V njegovem smehu pa je bila žalost. Ozrl se je na vzklikajočo množico, pomaknil si kapo na oči in hitro zavil v samotno ulico.

Prav tamkaj mi je prišla nasproti tudi ona. Med množico je iskala nekoga z očmi. Njeni otroci so vihteli zastavice in se smehljali. Na njenem licu ni bilo ne smeha ne žalosti. Samo pričakovanje, čudežno upanje in gluhoti za vse, kar je bilo krog nje. Tesno mimo mene je šla. Za hip sem se ves zresnil, ko sem jo ugledal. Ona me ni videla, tudi mojega pozdrava ne, ko ni videla drugega razen njega, ki ga je čakala. Še enkrat sem se ozrl za njo. Tipaje je šla skozi množico. Zastavica otročiča v njenem naročju je bila tresoč se takt njeni omagani hoji, dokler ni utonila v vrvežu.

Zvečerilo se je. Trepetajoči nemir po mestu se ni polegel. Pa tudi hrupnejši ni postal. Nekaj pravljice je leglo na obraze, resničnost ni bila več resničnost, bila je lepa sanja. Če si srečal sovražnika, se ti je nasmehnil nehote in te je pozdravil.

Ko sem ves zamišljen brez družbe hodil, da sam nisem vedel kam, me potrepnje po rami vesela roka:

“Prijatelj, kako ti je v revoluciji?”

Ozrl sem se mu v lice in mu nisem takoj odgovoril. Beseda revolucija me je osupnila. Nisem vedel kam z njo.

“Ali si zamaknjen?” se je zasmel prijatelj.

“Zares ne vem, kam bi s tvojo revolucijo.”

“Ali se ne zavedaš, da smo sredi nje?”

“Če smo, potem živel revolucija. Zakaj lepa je.”

Znanec me je objel in ves drhtel radosti.

“Kam greš?” me je nato vprašal.

“Nikamor.”

“Torej z menoj!”

Ovil mi je roko krog komolca in me potegnil seboj.

Dolgo sva molčala. Navsezadnje sem ga vendar vprašal, kam da me pravzaprav vede.

“Revolucijo slaviti,” mi je rekel, se ustavil pri vratih in pritisnil kljuko. V veži je bila tema. Podal mi je roko in me vedel po nerazsvetljenih stopnicah. Ko sva pritavala do vrha, sem se resno skesal.

“Pusti me vendar. Kako morem — nepovabljen gost — tujec . . .”

Z levico je pozvonil, z desnico me je objel. “Ne boj se, bratec.” Še me je objemal, ko so se odprla vrata. Tedaj me je izpustil in poljubil prišleca.

“Ne zameri, danes mi je tako, da moram slehernega poljubiti.”

“Že prav,” se je smehljaj, ki ga je povabil in zaeno meni stiskal roko.

“Toda opozarjam te, da sta v naši družbi tudi dve dami. Glej, da ne napraviš kake neumnosti.”

“Poljubim ju — prav precej.”

“Le poskusi,” mu je grozil. Toda moj spremljevalec je bil že planil v sobo.

V majhnem salončku je sedela šestorica mladeničev na nizkih stolčkih. Na divanu dve gospodični.

“Pozdravljeni, bratje in sestre!” je kriknil, razkrilil roke in objel vse povrsti, tudi dami. Nato se je obrnil h gospodarju in vprašal: “Ali je ta naša ljubezen neumnost?” Izpodvil si je nogi in sedel po turško na preprogo.

Na mizi je šumel samovar in kljub temu, da je vsa družba žarela dovtipov in smeha, je bilo vsem čudovito svečano v dušah.

Precej pozno sva se napotila s prijateljem domov. Tesna ulica je že spala. Iz nizke hišice skozi pritlično okno je žarela luč skozi nezastarta stekla. Neho-

te sem se za hip ozrl tja. Pretreslo me je tako, da je občutil tovariš drhteče moje roke.

“Kaj ti je?” se je začudil.

Skozi okno sem zagledal za šivalnim strojem tiste iskajoče oči — blede žene.

“Nič,” sem mu odgovoril in se poslovil. Tovariš je polglasno pel “Lepa naša domovina” in izginil v temi.

Takoj po teh dneh je planila nad mesto nova novica: Razsuta vojska se vali nad domovino. Grozničava mrzlica je pretresla mesto in deželo. Takoj prvi dan ob tej novici je prišla spet ona v pisarno. To pot sem se je resnično prestrašil. Tudi kapljice krvi ni bilo slediti pod žoltovelimi lici. Oči pa so gledale še bolj v daljino in vendar nekam zmagoslavno. Oprijela se je stolovega naslonila in je vprašala:

“Ali se resnično vračajo?”

“Vse trdi tako in skoro bojimo se, kako preide preko nas vse to.”

Tedaj se je majčkeke nasmehnila in se zastrmela skozi okno.

Da sem prekinil molk, sem rekel:

“Kako je s podporo?”

“Sedaj je ne bo treba, samo da je konec.”

Prav dobro sem razumel, da je hotela reči: “Saj pride on.” Toda ni izrekla tega.

“Hvala lepa, da je le res, potem je vse dobro.”

Kot senca je odšla brezslušno, a ostale so njene oči kot v zraku plavajoče in zazrte v nejasno hrepenenje.

Na ulici ni bilo več pravljíčne slovesnosti. Ob oknih je tuintam trepetala papirnata zastavica. Po cestah so hodili mladenčki-stražniki. Marsikomu se je vleklo puškino kopito skoro po tleh. Iz oči jim je sevala velika samozavest. Pr-

vi avtomobili so prišumeli. Zlati ovratniki so se svetlikali izza plaščev.

“Stoj!”

Dva mladeniča sta stopila pred vozilo. Veter je igral s kokardami na njihovih čepicah. Iz avtomobila so strmeli sršeci pogledi na nju. Roke so sameodsebe tipale po browningu. Ob levi in desni na cesti se je hipoma zbralo ljudstvo. Invalid, oprt na berglo, je sredi množice dvignil pest proti bežečim častnikom in je zavpil nerazumljivo grožnjo. Ljudstvo se je zasmajalo. Mlad častnik je zapovedujoče, tako je bil navajen, pogledal po ljudeh. Ljudje pa so se zasmajali še glasneje. Invalid je dvignil berglo nad množico. V tem sta bila mladeniča na vozu. Častniki so stisnili mrke obraze globoke v kožuhašte ovratnike, na čepicah mladeničev pa je veselo frfotala trobojnica, ko je avto pokoren zavil tja, kamor sta mu velela. In ko je prišel drugi in tretji in bogvekolikeri avto še, in ko so pridrdrali prvi vlaki, natrpani bežeče vojske, tedaj je z ljudskih lic izginil strah. Pa ne samo strah, tudi vsa praznična slovesnost je izginila. Po obrazih se je razlilo čudovito zmagoslavje, ki je prehajalo v prešernost in drzno samopašnost.

Po cestah so potovale vrste trenja.

“Za pet cigaret,” je kričal vozataj z voza in ponujal kositrni napajalnik.

“Za dve kroni,” je molil drugi konjsko plahto ljudem v nakup.

“Evoooo,” je zakričal tretji in vrgel šotorsko plahto z voza med ljudstvo, ki se je spopadlo zanjo in jo raztrgalo na kosce.

Izpraznjeni in oropani vozovi so prihajali pred vojašnice. Vsepovsod krik, zmeda. Kdo bi izpregal in odpenjal jermenje! Nož! Mrko so gledali Ogrji in metali prerezano opremo po tleh. Spro-

ščeni konji so rezgetali in se razbežali po travnikih. Iz megle pa so lezle prihuljene postave k vozovom, pobirale in se otovorile s čimerkoli, izginjale spet v meglo in se vnovič vračale.

Napotil sem se po mestu. Vse je bežalo: otroci, ženske, starci — vsi so se pehali, prazni na kolodvor, otovorjeni z njega nazaj. V očeh jim je gorelo nekaj strašnega, kot osvete ogenj. Žalosten sem bil, ko sem se prerival skozi njega. Zato sem poiskal samotno ulico. Tamkaj sem naletel na tovariša, ki se je bil oni večer ločil od mene in pel "Lepo našo domovino". Ves mračen je stal ob vogalu in opazoval tovorni avto, ki se je bil tisti hip ustavil tik ob nizki hiši. Okno se je odprlo in skozenj je vrgel vojak z voza lepo sedlo. Nato je avto zdivjal naprej.

"Ali si videl?" me je nagovoril tovariš in kaazl s palico proti oknu. "Premisli, ali nismo nevredni velikega trenutka, kot smo ga doživeli? Hlapci smo, bič na pleča, to je za nas, ne pa svoboda."

Silno so me zbolele njegove besede. Rad bi bil tajil njihovo resničnost.

"Ne tako, prijatelj, preveč so trpeli, in če sužnju počijo verige, kaj bi mu zameril, če se nekoliko znese — — —"

"Brr-brr. Lepo te prosim, molči vendar. Vsak zagovor in izgovor se mi gabi. Pojdi z mano na kolodvor, da se tam prepričaš."

Molče sva šla dalje.

Iz dolgih vlakov je štrlelo natrpane ga vojaštva. Po strehah so ležali. Trije so pekli na rampi podpepelnik. Par vojakov je privalilo med ženske čeber masti. Kot besne so se zgrnile krog njega. Z rokami so segale vanj, niti rokavov si niso utegnile zavihati, zavijale so maščobo v rute, v predpasnike. Zadnja je jezno sunila čebriček, da se je prazen

zakotalil po tleh. Majhen paglavec je zlezl vanj, si namazal roke in z njimi pobožal bratca po licih, da je zajokal.

Pri ograji je stal razcapan deček. Ne vem, če mu je bilo šest let. Spretno je verižil s cigaretami skozi late za dragocen porcelan, kdovekje naropan. In prav blizu tega dečka, tam je bilo najmanj gruče, sem zagledal njo. Nepremično je zrla v nekega vojaka na strehi vagona. S prstom ga je kazala otroku v naročju. Ta je takisto iztegal droben prstek za materinim in jecal: "Ate-te."

Nagovoril sem jo.

Njen obraz je bil vesel.

"Tako mu je podoben, poglejte, tistile na strehi, da ne morem strani. Kar poklicala bi ga. Kajne, Tonček?"

Otrok je mahljal z roko in spet jec-ljal: "Aa-tek."

"Mati, sezite po teh rečeh," sem ji pokazal ženo, ki je vlekla vrečo moke od vagona.

"Sem mislila, da je to tatvina, in si zato ne upam."

"Za vas ni, sirote! Pravico imate!"

Hvaležno mi je prikimala, pa se spet zagledala v vojaka na vagonu.

S prijateljem sva se prerila skozi umazano, kričečo in vso zbegano množico ter šla proti Posavju.

Tam za Sv. Krištofom nekje so vojak kurili in si greli konzerve. Iz ognja so molela ožgana kopita pušk.

"To je že od vraga," se je raztogotil moj tovariš in jezno gledal v ogenj.

Ali v istem trenutku je pridrevela mimo čreda konj, ki jih je kmetski fant zapodil z repišča.

Umeknila sva se.

"Sedaj mi je pa vse jasno," sem začel. "Nič več me ne prepričaš s svojo jezo. Poglej, ali ne leži na vsem ljubljanskem polju, po vsej domovini zlek-

njena ubita zver, ki je požrla toliko krvi, popila toliko solz — in ti se jeziš, če vsi ti bedno in okrvavljeni stopajo osveteljni k tej zveri in jo trgajo še mrtvo na kosce?"

Mimo naju je prišla stara, sključena ženica. Skozi strgano tenko krilo ji je pogledavalo golo koleno. Tiščala je pod pazduho vojaško plahto, v ruti, ki si jo je bila snela z glave, je imela za vezano moko.

"Le poglej, sodi in obsodi, če moreš."
Menda imaš prav."

F. S. Finžgar

MIKAVNO VPRAŠANJE

Amer. list "Queen's Work" je razposlal med drugim vprašanje: "Kakšna mora biti ženska, ki jo hočete v zakon?"

Največ odgovorov je bilo takih, da so slikali podobo vzorne žene; deloma so bili stvarni, deloma domišljavo pretirani, pa tudi hudomušni; malo jih je bilo drzno-zasmehljivih. Skoraj brez izjeme se je zahtevalo, da mora biti bodoča žena katoličanka.

Eden hoče "skromnost v obleki, v zunanosti in v nastopu." — "Jaz bi volil značajno mladenko ki ima zmisel za čistočo" — je zapisal drugi. Tretji pravi: "Krepostna, skromna, nežna mora biti in taka, ki se z ljubavjo ni nikdar igračkala." — "Hočem ženo," zahteva neki visokošolec, "ki ima spoštovanje do sebe; iz tega lahko sklepam, kako se bo v sožitju z menoj obnašala." Skoraj soglasno odklanjajo vsi, da bi bodoča žena pušila tobakov dim ali da bi uživala alkoholne pijače. Še celo s podarkom so nekateri zapisali izjavo: "Studi se mi dekle, ki puši in uživa alkoholne pijače."

VELIK PRED BOGOM IN NARODOM!

Piše dr. Janez Kraljič, ljubljanski kanonik

Na koga lete besede v zgornjem naslovu?

Ameriški rojaki ga poznate. Videli ste ga, poslušali ste ga, pogovarjali ste se z njim. Deset let je minilo, ko ste ga kot svojega ljubega gosta vodili od nasebine do nasebine. Tudi po svojih domovih ste se z njim pobliže spoznali.

Govoril vam je o domovini v starem kraju. Bodril vas je v sladki materinščini in vas krepčal z božjo besedo. Vsi ste imeli dostop do njega. Vaši narodni voditelji so ga iskali za preudarno besedo, vaši otroci so s smeškom na ustnicah sprejemali od njega blagoslov. Da, ravno otroci, tako smo slišali, so se najbolj oklenili. Sam nam je vedel po povratku v domovino toliko povedati o njih. Brali smo o njem v vaših lastnih časnikih in listih, tudi darove ste mu dajali v lepi meri za njegove velikopotezne načrte v domovini. Iz vsega tega smo po pravici sklepali, da je nastalo med njim in vami tesno prijateljstvo.

Nič čudnega! Saj si še kot begunec na Koroškem in Tirolskem osvaja srca ljudi, ki govore drugačen jezik in po krvi niso njegovi rojaki. Koliko bolj je razumljivo, da ste ga vzljubili vi, naši ameriški rojaki. Vem, da ga niste vzljubili le kot človeka svoje krvi, ampak tudi zaradi njegove plemenite osebnosti, zaradi njegovega očetovskega nastopa, poleg tega pa tudi zato, ker mu je Bog naložil višjepastirsko službo.

Zdaj ste gotovo že uganili, Da, v mislih imam ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana. Verjemite ali ne, tega

moža bo zgodovina naredila — in ga je že! — za enega največjih Slovencev. In ker je toliko preganjan zaradi Cerkve, je vrhu tega naš Gregorij tudi verski spoznavalec. Mož na svojem mestu.

Kot Slovincu mu priznavajo prvenstvo ljudje pri nas brez razlike strank,

Slika škofa Rožmana iz leta 1935 .

Takega se spominjamo . . .

razen tistih, ki nimajo v narodu nikake korenine. Ne samo takozvani "klerikalci", tudi liberalci in socialisti v tej točki z iskrenim pristankom soglašajo s katoličani. Mi vsi ga toliko bolj ljubimo, kolikor bolj ga nekateri sovražijo in preganjajo.

Vsakega velikega človeka so nekateri sovražili. Saj celo samemu Kristusu

niso prizanesli. Kako ne bi imel sovražnikov ljubljanski škof! Toda tisti, ki ga sovražijo, ga ne morejo sovražiti kot človeka. Sovražijo ga kot izvrševalca svoje nadpastirske službe. Zaradi njegove osebe ga ne morejo sovražiti, ker dobro vedo, da je osebno dober do vsakega, vedno pripravljen pomagati vsakemu.

Slika škofa Rožmana iz leta 1945.

To je naredilo iz njega trpljenje . . .

Sovražijo ga tisti, ki je obsojal njihova zločesta dela in druge svaril pred njihovimi hudobijami. Svojim vernikom je prepovedoval vsak stik z onimi nesrečnimi, da se ne bi izgubili od matere Cerkve. Osebno je pa vedno pripravljen vsakomur odpustiti.

Tisti, ki našega škofa sovražijo in preganjajo, čutijo potrebo, da svoje po-

četje pred javnostjo skušajo nekako opravičiti. Zato so spravili na dan obtožbo, češ, da je škof "narodni izdajalec in vojni zločinec!" Njega morajo obdolžiti reči, ki jih ni zakrivil, da se skušajo oprati pred narodom! **Omadežujmo škofa**, da bomo sami čednostni!!

Narodnega izdajstva torej dolžijo škofa! Kdo pa so tisti, ki tako izjavlja-

Odgovor na to dobite tak: Dolžijo ga jo?

narodnega izdajstva "široke narodne množice"!

Pa si malo oglejmo te "široke množice naroda"! Koliko pa je teh "množic"? Naj nam povedo komunisti sami! Najprej so pri komunistih izvzeti od narodnih množic vsi klerikalci, takoj za njimi vsi liberalci in potem še vsi socialisti! Kdo še ostane? Saj se sami nekoliko spominjate, koliko je bilo med Slovenci še drugih strank. Sami veste, koliko je bilo svoj čas pri nas — komunistov! Danes pa menda velja, da so samo komunisti "narodne množice"! In njih somišljeniki partizani.

Pa koliko jih je danes? Pustimo, da nam komunisti sami odgovore na to vprašanje. Koliko štejejo njih vrste? Ali jih je, recimo, pol milijona? Komunisti sami priznavajo, da jih v Jugoslaviji niti toliko ni. In če bi jih bilo pol milijona, **bi to ne zneslo niti 5% celokupnega prebivalstva**. Iz te številke vidimo, da so komunisti in njihovi partizani samo skoraj neznatna manjšina v narodu. Velika laž je torej, če komunisti govorijo o svojih pristaših kot o "širokih narodnih množicah". Ravno tako velika laž je, ko isti komunisti trdijo, da "široke narodne množice" dolžijo škofa Rožmana — izdajstva! Nasprotno je res! Samo prav majhen odstotek v narodu dolži škofa te grdobije, ogromna

večina mu daje prav. Če je škof Rožman izdajalec, je z njim vred ogromna večina naroda sama — izdajalska! Toda kako more kakih 5 odstotkov ljudi bolje vedeti, kaj je izdajalsko in kaj ni, kakor pa ogromna večina 95 odstotkov?

Ali hočete še drugega dokaza, da je vladajoča skupina pri nas le neznatna manjšina? Naj vam pokličem v spomin, kaj se je zgodilo z vprašanjem, če se bo v novi Jugoslaviji v šolah poučeval krščanski nauk ali ne. Dejali so, da naj odloči ljudstvo samo. In res je odločilo, pa v ogromni večini se je ljudstvo izreklo ZA poučevanje krščanskega nauka. Vlada tega ni marala. Lahko je pa videla, da v ljudstvu nima korenine. Priznati seveda tega ni hotela. Namesto da bi priznala svoj poraz in dala besedo narodu, je nadaljevala s terorizmom, naprej in naprej meče nekomuniste v ječe in jih mnogi! To porazno dejstvo za sedanjo jugoslovansko vlado so jugoslovanski katoliški škofje v septembru v **svojem skupnem pastirskem listu** slovesno in uradno razglasili pred vsem svetom. Kako bi si bili to upali, če bi ne bilo res!? Kako bi si bili upali, če bi ljudstvo tega ne vedelo?

Neznatna manjšina vlada nad ogromno večino! Taka je današnja Jugoslavija. Ljubljanski škof spada k tej ogromni večini. In ta ogromna večina ljubljanskega škofa niti od daleč ne smatra za zločincea, ampak nasprotno! Večini Slovencev je **ljublanski škof eden največjih narodnih mož, narodni voditelj in dobrotnik!**

To je živa resnica.

Vam v Ameriki se zdi morda skoraj nemogoče, da bi neznatna manjšina vladala nad ogromno večino. Toda skušnjava nam kaže, da to ni tako nemogoče.

Mogoče je vsepovsod, kjer se manjšina prikoplje do moči in **vlada z nasiljem**. Tako je bilo s fašizmom. Tako je bilo z nacizmom. Razume se, da taka "vlada" ne sloni na ljudski volji, torej ni demokratična. Taka vlada se vzdržuje po drugih potih. Njena podlaga niso zakoni in postave, ampak **taborišča, ječe, strahovanje, umori**. Proč mora vse, kar ne drži z vlado! Torej nič drugega kot fašistični načini vladanja. Zato ima ljudstvo popolnoma prav, ko je črkama OF dalo nov pomen — Obnovljeni Fašizem!

Komunisti sami to priznavajo. Svojo manjšinsko vladanje imenujejo — diktaturo proletariata. Torej — diktaturo! Če bi imela vlada korenine v narodu, bi ne bilo treba nikake diktature. In če bi imela vlada korenine v narodu, bi ne bilo nobenega vpitja o "izdajalcu Rožma". To vpitje se vzdržuje samo pod — diktaturo! Dovolj dokaza, da je izmišljeno in zlagano. Nič manj zlagano kot vsi tisti očitki, ki se neprestano ponavljajo, češ da je najmanj 95% ljudi v Jugoslaviji — fašistov in reakcionarjev! Samo kakšna diktatorska vlada, ki se opira na najhujše nasilje, lahko tako močno piha, da kakih 5 odstotkov ljudstva napihne v mehurček, kateremu da bleščeče ime: "široke mase in ljudske množice".

Petnajstletnica posvečenja našega škofa.

Danes obhajamo 15 letnico posvetitve dr. Gregorija Rožmana za ljubljanskega škofa. Naša velika dolžnost je, da se danes globoko zahvalimo Bogu, da nam je v svoji vsevednosti poslal za te hude in izredne čase duševno in

telesno tako močnega moža za duhovnega vodnika. Vsi vemo, da je bil naš škof tisti, ki je prvi med nami opazil strašno nevarnost nastopajočega brezboštva. Odločno in neustrašeno se je takoj postavil za vero, Cerkev in njene vernike.

Danes naš vladika z nami deli bridkosti begunskega življenja. S svojimi obiski, pisano in govorjeno besedo nas tolaži in krepi. Ko se bomo danes zahvalili ljubemu Bogu zanj, ga bomo obenem tudi goreče prosili, naj našemu škofu podeli milost in moč, da bo mogel v polni meri izvršiti svoje poslanstvo: Ohraniti našemu narodu Kristusovo vero, največjo dobrino, ki jo ima. Če si bomo to ohranili, si bomo ohranili tudi vse drugo in bomo srečni. Da se pa to izpolni, prosimo danes prav posebno Boga, saj lepše prilike za to skoraj nimamo kot ravno danes, ko je od 7. zjutraj do 7. zvečer izpostavljeno v šentvidski cerkvi Najsvetejše v celodnevno češčenje. Z velikim zaupanjem povejmo danes Gospodu nebes in zemlje to svojo največjo prošnjo!

Dr. Gregorij Rožman — 15 let škof.

Danes obhaja naš vladika nekje v tujini kot begunec med begunci 15 letnico svojega škofovskega posvečenja. Kot prerok, ki gleda v bodočnost, si je za svoje škofovsko geslo vzel besede: TEŽA IN PLAČILO KRIŽA. In res! Kdaj je bila služba ljubljanskega škofa tako težka, tako odgovorna, kakor je v teh letih brezbožne poplave? Po vsej pravici stopa naš ljubljani nadpastir v vrste velikih škofov Hrena, Mahnič, kardinala Missije, nadškofa Jegliča. V velikih časih je postal velikan med nami, kakor Mojzes, da reši Slovincem pred

vseuničujočim požarom rdeče revolucije njihovo vero.

Kot zvest pastir, ki se zaveda svoje težke odgovornosti pred Bogom, je prvi med nami spoznal v brezbožnem komunizmu največjega sovražnika našega naroda in naše vere. Že vnaprej je videl, kako se bodo rušili naši domovi, kako umirali v množicah naši najboljši, kako bodo propadali najmlajši, če zavlada nad našim ljudstvom komunizem. Zato je vstal, govoril, opominjal, prosil in rotil tako jasno in tako odločno kakor nihče med nami.

Nasprotniki sami so nehote priznali, da je njegov pastirski list proti brezbožnemu komunizmu in da so druga podobna pisma in pridige in izjave škofa Rožmana nekaj svetovno edinstvenega. Ničesar niso mogli omajati ali ovreči, zato pa so škofa po svojih metodah blatili z najbolj neverjetnimi lažmi. Boli jih, da gre narod za svojim škofom. Zato se ne ogibajo nobenih sredstev, da bi zmanjšali njegovo resnično avtoriteto in priljubljenost med našim narodom.

Dognano je in zgodovina bo lahko o tem z vso zgovornostjo poudarjala, da je naš škof naš največji Slovenec, ki se je med nami najbolj boril in trudil za resnično srečo in svobodo našega naroda. Ko bo mogoče objaviti vse dokumente, ki pričajo o njegovem prizadevanju za zmago resnice nad lažjo, ž njo pa tudi pravica in svoboda za naš mali narod, tedaj bomo šele spoznali, koga nam je božja Previdnost poslala v naših najtežjih dneh.

Ponosni smo na svojega škofa, ki so ga božji sovražniki in grobokopi našega naroda ob njegovi 15 letnici posvečenja obsodili kot vojnega zločinca. Vemo, da naš škof ne pričakuje zemeljskega plačila in da je Bogu izročil svoje

življenje za Slovence. Vendar mu ob tem jubileju želimo, da bi se mogel čimprej vrniti na svoje mesto, kjer ga verni in pošteni Slovenci tako hrepeneč pričakujejo.

OPOMBA UREDNIŠTVA:

Prepisano iz "časopisa" slovenskih beguncev, ki izhaja (če še?) v taborišču v Št. Vidu na Glini na Koroškem.

ŽALOSTNO SREČANJE V TUJINI

Iz pisma slovenskega pregnanca

ŠE nikdar ni slovenski človek doživel tako žalostnih srečanj v tujini kakor dandanes, ko desetisoči Slovencev žive po taboriščih v Avstriji in Italiji ali se kako drugače preživljajo. Visoko v Tirolah sem slučajno naletel na mladega duhovnika, ki sem ga že kar po obrazu presodil, da mora biti Slovenec. V trenutku sva si postala prijatelja. V njegovi borni sobici sva sedla k razgovoru, on na posteljo, meni pa je ponudil edini stol, ki ga je imel.

Moj novi prijatelj je bil novomašnik **Vladimir Kozina** iz ribniške doline. To je nečak rajnega **dr. Trdana**, ki ste ga tudi Amerikanci dobro poznali. Zvedel sem, da je bil v mašnika posvečen letos dne 31. maja in sicer ga je visoko v tirolskih hribih posvetil v mašnika škof dr. Gregorij Rožman. Po teh ugotovitvah sem zvedel iz ust novomašnika samega naslednjo žalostno zgodbo iz njegovega življenja. Pripovedoval jo bom tako, kakor jo je meni pripovedoval novomašnik sam:

“Ne vem, če vam je znano, kje leži na Slovenskem ribniška dolina. Na hribčku sv. Marka stoji borna vas ZAPOTOK in na številki 20, to je v Kozinovi hiši, je moj dom — bil . . .

Zemlja je pri nas slaba. Komaj poplačanopore vsega leta. Trdo je treba delati, da se more živeti. Delomržnežev se tudi pri nas ni manjkalo, kakor tudi drugod po Slovenskem ne. Ti so se radi vdinjali vsakemu kot hlapeci. Pred vojno so bili v Hitlerjevi organizaciji “Kulturbund”, in so tako pomagali zrušiti Jugoslavijo. A že v letu 1941 so se začeli uvrščati v takozvano Osvobodilno Fronto, ki jo je organizirala komunistična partija. Ljudje so se razcepili v dva tabora. Komunisti so ščuvali bajtarje proti premožnejšim kmetom in jim obljubljali njihova posestva po dobljeni zmagi. Zato je bilo treba “gruntarje” spraviti s poti. Kako naj bi se to napravilo, za to so poskrbeli sovaščani, ki so že bredli v komunističnih vodah.

Pri Kozinovih smo imeli dokaj dobro posestvo, sad dolgoletnega truda in znoja. Zato so komunisti in delomržneži našo hišo zasovražili, ker je bila verna in delavna. Sredi meseca marca 1942 je bilo pod vežna vrata podtaknjeno grozilno pismo, naslovljeno na mojega brata Franceta Kozino. Bilo je brez podpisa in mi je vsebina neznana, ker moj brat ni tega pisma nikomur pokazal in tudi nič o njem govoril. Zvedel sem za pismo od drugod. Samo to je bilo takoj jasno, da je postal France od tistega dne močno žalosten in vase zaprt. Dne 22. maja 1942 so prišli k nam partizani in zahtevali Franceta, ki je delal na vrtu.

“Kje imaš ono belo svinjo?” se je zadržal na mojega očeta vodja tolpe, po imenu “Matiček”.

“Kaj to pomeni?” je vprašal oče.

“Tvojega sina — izdajalca,” je kričal oni.

“Kateri pa je izdajalec?” je hotel vedeti oče, ki je imel več sinov.

Tedaj je Matiček udaril očeta po glavi in ukazal, da mu privede Franceta. Oče je v strahu ubogal. Partizani so Franceta zgrabili in ga začeli z debelimi palicami pretepati. Zahtevali so od njega puško, ki jo je imel skrito v hlevu. Drugega mu ni kazalo, dal jim jo je. Nato so ga pretepli še s puško in vedli s seboj na zaslišanje. Roke so mu zvezali na hrbtu. Vso pot so ga pretepli in potem še dva dni, dokler ni trajalo zasliševanje. Še drugače so ga mučili in mu žgali podplate s cigaretnimi ogorki. Po dveh dneh so ga s 166 drugimi odpeljali s tovornim avtomobilom proti Velikim Blokam. Pred Boncarjem so vse spravili z avtomobila in jih odvedli kakih 700 metrov v gozd. To je bilo morišče. Francetu so dali lopato, da si je sam izkopal grob, nakar ga je sofaran K. J. tako udaril po glavi, da so se možgani vsuli iz nje. France je bil mrtev...

Lahko si predstavljate, kako sta bila oče in mati žalostna in kako smo jokali bratje in sestre.

V naslednjem juliju je bila močna okupatorjeva ofenziva, ki je partizane potisnila v kočevske gozdove. Tako je bilo možno Francetovo truplo odkopati in prepeljati na pokopališče. A že takoj po tistem veličastnem pogrebu so vaše obveščevalke že kričale: “Še ostanek družine se mora spraviti s poti!”

Dne 26. avgusta ponoči ob 11. uri so vdrli v hišo in pretepli očeta in mater. Takoj nato so zbrali vso družino in zahtevali tudi bogoslovca Mirkota. Tisti sem jaz. K sreči sem bil že ob prihodu

preganjalcev že na podstrešju, kjer sem ostal skrit in sem trepetaje poslušal, kaj se spodaj godi.

Slišal sem, kako so na ves glas sodili vso družino in jo obsodili — na smrt! Le radi ugleda Osvobodilne Fronte, so dejali, je polovica družine oproščena in bo ubita.

Tri najmlajše člane družine so odbrali in jih zaprli v klet. Oče, mati in moj hromi brat Janez, ki vse življenje ni drugega delal kot popravljal ure, so začeli glasno moliti rožni venec.

Prvega so od molitve odtrgali očeta, ga odvedli v drugo klet in ga tam pobili s sekiro. Nato so vzeli mater in hromega Janeza in oba pobili s sekiro ob očetovem truplu. Nato so izropali hišo in odšli.

Vso noč sem trpetal v podstrešju in molil. Seveda nisem vedel, kaj se je prav za prav zgodilo, le slutil sem. Ob svitu zore sem šel iskat svoje drage. Stopil sem v klet in zagledal kri svojega očeta, drage matere in ubogega brata. Zgrudil sem se na kolena in molil. Nič nisem vedel, kdaj so se bili zbrali okoli mene ljudje iz okolice, ki so zaslutili, da je moralo biti ponoči pri nas strašno . . .”

* * *

Pri teh besedah je mojega prijatelja novomašnika premogla vsa bridkost tega strahotnega spomina. Bridko je zajokal in nehal pripovedovati . . .

Potolažil sem ga, kakor sem vedel in znal, ter se poslovil od njega. Vse življenje mi bo pa ostalo v spominu strašna zgodba, ki sem jo slišal ob tem žalostnem srečanju v tujini.

Žaloigra Kozinove družine v Zapotoku je v resnici zgodba vse slovenske zemlje v teh strašnih dneh, ko vzdihuje pod eno okupacijo za drugo . . .

RAD PREVZAMEM TO NALOGO

DECEMBERSKA številka Ave Maria me je kar iznenadila s tistim pismom iz Rima. Zdi se mi, da mi nalašč ni hotel nobeden poprej povedati, kakšna naloga me čaka. No, zdaj, tudi sam povem vsem svojim prijateljem in naročnikom lista, da to nalogo prav rad prevzamem. Res bom zelo vesel ob zlati maši, če mi bo mogoče do takrat posredovati, da bodo vsi slovenski bogoslovci, ki študirajo v tujini za mašnike, dobili svoje duhovne starše tu med nami v Ameriki.

Morebiti vas zanima, če se jih je na poziv v decemberski številki že kaj oglasilo. Z veseljem vam povem, da jih je že pol tucata, čeprav je decemberska številka šele dober teden med naročniki.

Naj vam tu prepisem, kaj mi piše ena teh “duhovnih” mater.

“Brala sem v listu Ave Maria, kako bi Vi radi pomagali tistim slovenskim dijakom, ki so v izgnanstvu, pa bi radi postali duhovniki. Koliko dobro delo boste Vi storili, če jim pomagate na takšen način. Bog Vas blagoslovi in naj Vam povrne stotisočkrat. Največjo dobroto ste storili, ko ste se zavzeli za te mučenike. Meni se tako smilijo, da ne morem popisati. Jaz sem se tudi zavzela za enega tistih revčkov, da ga bom podpirala, dokler mi bo mogoče, da bo molil zame, Pošiljam Vam prvih 10 tolarjev. Čeprav imam sama veliko družino, pa jaz vem, kaj je hudo na svetu, sem sama dosti hudega prestala, vem, kaj se pravi trpeti. Oprostite mi, da tako pišem, pa boste že počasi prebrali.

Z najlepšim spoštovanjem vdana Josephine Koren.”

Kdo bi ne bil vesel takega lepega pisma? Tudi drugi so podobno pisali. Upam, da se boste res še drugi oglasili. Ne bom ponavljal, samo to rečem, če kdo ni bral pisma p. Hugona iz Rima, naj ga poišče v decemberski številki. Jaz bom pa vsak mesec kaj malega povedal, kako napreduje to koristno podjetje. In ko pride glas od bogoslovcev samih, kakor so bili naprošeni, bom vse obvestil in jim dal izbrati tistega bogoslovca, katerega bodo sami hoteli.

Za zdaj pa vsem prav srečno in blagoslovljeno novo leto!

P. John K. Ferlin

IZ URADA LIGE KAT. SLOVENCEV

Iz Rima je došlo poročilo, da je na potu po "počasni pošti" za Ligo in njene podpornike več pisem in poročil, oziroma zahval. Ko ta napovedana pošta dospe, bomo marsikaj zvedeli iz taborišč, posebno pa, kako prav jim je prišla naša pomoč od LIGE.

Kar velja o denarnih prispevkih, to velja tudi o pošiljati obleke, gornje in spodnje, o obuvalu in tako dalje. Kakor smo že povedali, zdaj pošiljamo te vrste blago naravnost v Rim in Gorico, odkoder potem pošiljajo dalje. Tudi v tem oziru ste se dobro odzvali. Prosim, da bi nadaljevali. Kdor hoče, lahko pošlje odslej tako blago kar k nam v Lemont. Iz raznih razlogov se je namreč izkazalo kot še najbolj praktično, da se tu pri nas napravljajo paketi in pošiljajo na pošto.

V zadnjem času smo prejeli lepe prispevke v obleki iz So. Chicago, Rock Springsa, Milwaukee, La Salla in Indianapolis. Tudi

naselbine, ki so bile že imenovane, še sodelujejo. Vsem iskrena hvala in še drugim se priporočamo. Vpoštevajte, prosim: LIGA ni še nikoli dejala, da nikar ne podpirajte onih doma. Nasprotno, tudi sama se je v prvi vrsti organizirala za pomoč onim v domovini. Ko so pa nepričakovano stopili pred nas begunci s svojimi prošnjami, se je LIGA za sedaj zavzela za te. Poudarili smo že v svojih objavah, da ne prosimo veliko. Da, begunci so zadovoljni z drobci, ki prav lahko padajo zanje v Ligo zbirko, če le hočemo razumeti ogromno potrebo VSEH svojih bratov in sester v domovini in tujini. Ko bi le res vsak med nami storil, kar more storiti, pa bi imeli ti in oni od nas lepo pomoč!

Po listu Ave Maria so od zadnje objave poslali za LIGO KATOLIŠKIH SLOVENCEV naslednje prispevke:

Po \$100.00:

Neimenovan, Cleveland; "Nekdo od nekod"; Neimenovana, Milwaukee.

Po \$78: Neimenovan.

Po \$30: Anna Ahačič, Chicago.

Po \$15: Rev. F. Požek, Minn.

Po \$10: Frances Sinkovič, Indianapolis, Neimenovana, Lemont, Andrew Ogrin, Waukegan.

Po \$5: Pauline Ožbolt, Chicago, Jos. Pintar, Burgettstown, Joseph F. Zihlerl, Fair Oaks, Rose Markel, Forest City, Rev. Mih. Cepon, Waukegan, Cepon Bros., Waukegan, Jennie Zelenik, Waukegan, Jacob Petrich, Eveleth.

Po \$4: Matija in Kat. Varšek, Waukegan.

Po \$3: Rose Cić, Pittsburgh, Mrs. Val. Marn, Ely.

Po \$2: Matt Ivanetič, Waukegan, Anna Novak, Waukegan, Julia Mehle, Goodland, Minn., Mihael Sreboth, So. Chicago.

Po \$1: J. J. Hrovat, Joliet, Barbara Omahne, Pittsburgh. Vsi naslednji iz So. Chicago po Johnu Likoviču: Will Kompare, John Likovič, Louis Mergole, George Bodovinac, John Novak, Mihael Staidehar, Frank Cerne, Frank Zihlerle.

Vsem preiskren Bog plačaj.

Rev. Alojzij Medic OFM., tajnik.

FATIMA IN NJEN BLAGOSLOV

(Nadaljevanje)

PETO POGlavJE: NOVO ŽIVLJENJE.

VEDNO več ljudi v Fatimi in okolici je začelo verjeti, da se prelepa Gospa v resnici prikazuje trem otrokom. Ne samo v Fatimi. Glas o dogajanjih v Coca da Iria se je razširil po bližnji in daljni okolici. Ko je prišel napovedani trinajsti dan julija, je bilo na poti proti skrivnostnemu pašniku nič manj ko — 5000 ljudi!

Ko so dospeli na cilj, kaj so videli?

Naši trije pastirčki so klečali tam in molili rožni venec. Po vsaki desетки so vpletli vmes tisto molitvico, ki so se je bili naučili pri Gospej. Nenadoma se je spet pojavil znani svetlobni blisk in otroci so se takoj zagledali v nizko hrastovo drevo. Prelepa Gospa je bila spet tam, kakor pretekla dva meseca na ta dan. Stala je vrhu hrastiča in sijala v tako bleščeči luči, kakor samo opoldansko sonce.

“Kaj nam pa danes naročaš?” je vprašala Lucija, ki je ni prav nič motila okolnost, da pet tisoč ljudi poslušava vsako njeno besedo in pazi na vsak njen gib. Gospa se je nasmehnila.

“Hočem, da še vedno vsak dan molite rožni venec v čast nebeške Device. Samo ona lahko naredi konec tej strašni vojni.”

“Kdo ste pa vi, povejte, prosim. Toliko ljudi hoče vedeti, kdo ste?”

Gospa je prijazno pokimala.

“Oktobra vam bom povedala, kdo sem. Le še naprej prihajajte sem vsak

mesec trinajstega, vse do oktobra. In vsem povej, da bom oktobra naredila velik čudež, ki bo vse prepričal, da sem res jaz.”

Gospa je stegnila roke predse in otroci so zopet videli čudovite žarke, kako so prihajali od njenih prstov, kakor že pri drugem prikazanju. Takoj nato so se otroci zgrozili, zakaj skrivnostni žarki so to pot lili nekam v tla, kjer je zijalo globoko ognjeno brezdno. Otroci so videli pred seboj odprto peklenško brezdno in so nekaj hipov gledali nepopisno trpljenje pogubljenih.

Kakor je pa prikazen nenadoma prišla, tako je naenkrat spet izginila. Otroci so se spet znašli na zemlji v dobrom znani okolici na svojem pašniku. Prelepa Gospa je bila še vedno na svojem mestu in je gledala na pastirčke, toda nepopisna žalost je bila v njenih očeh.

“Videli ste kraj pogubljenih, otroci. Vidite, Bog hoče rešiti duše pred tem strašnim krajem, zato je njegova volja, da se uvede na svetu pobožnost v čast mojemu Brezmadežnemu Srcu. Če bodo ljudje hoteli narediti, kar vam naročam, bo mnogo duš rešenih in tudi mir bo zavladal na svetu.”

Otroci so z vsem spoštovanjem poslušali besede prelepe Gospe in so ji bili močno hvaležni, zakaj čutili so, da bi ne mogli niti za hip dalje zreti v strahotno brezdno pogubljenih. Od groze bi mo-

rali umreti, če bi prikazen še nekaj časa trajala.

“Vojna bo končana,” je nadaljevala Gospa. “Toda če ljudje ne bodo nehali žaliti Boga, bo izbruhnila nova vojna in sicer že pod prihodnjim papežem. (To je bil papež Pij XI., ki je vladal že leta 1939. Op. ured.) Da bi se ta strahota odvrnila, zato prihajam in želim, da se Rusija posveti mojemu Brezmadežnemu Srcu in da bi mnogi prejeli sveto obhajilo vsako prvo soboto v mesecu v spravo za grehe sveta. Če bo svet ubogal, se bo Rusija spreobrnila in potem bo mir. Če pa ljudje ne bodo sledili mojemu naročilu, potem bo Rusija raztresla svoje zmote po vsem svetu in bodo vojne ter preganjanje Cerkve. V tem slučaju bodo verni ljudje pravi mučniki in sveti Oče bo moral mnogo trpeti. Razne države in narodi bodo uničeni. Toda na koncu bo moje Brezmadežno Srce triumfiralo. Sveti Oče bo Rusijo meni posvetil. Spreobrnila se bo in svet bo imel nekaj časa mir.”

Tako dolgo Gospa ni govorila vzdružena ne prej ne pozneje. Kmalu po teh besedah je pa izginila kakor po navadi. Otroci so trepetali od groze. Slika peklenškega brezdna jim je bila še pred očmi. Živo so čutili, da kaj bolj groznega kot obsodba v to brezdno človeka ne more doleteti . . .

Nenadoma so se začeli oglašati zasmehljivi glasovi iz vrst opazovalcev in gledalcev.

“No, kako je pa bilo danes? Ali je vaša čudovita Gospa bila tu ali ni bila?”

“Seveda je bila,” je skušala zasmehljivca ustaviti njegova lastna žena. “Ali nisi videl, kako čudna svetloba je obdajala ves hrastič?”

“Da, bilo je, kakor nekak bleščeč

prah. Dobro sem videla. In tudi otroci so bili zaviti vanj. In dobro sem slišala, kako je Lucija z nekom govorila.” Tako je hotela vedeti druga ženska.

“Pojdite, pojdite! Župnik je podkupil te bebaste otroke, da nas vlečejo za nos!”

“Drži svoj jezik za zobmi! Saj vidiš, da župnika niti tukaj ni.”

“Čemu bi pa tudi bil tu? Rajši je ostal doma, da njega ne bi nihče sumničil. O, ni tako neumen ta naš župnik v Fati-mi . . .”

Tako in podobno so padale besede in jeziki so bleknili marsikako pikro na račun same prelepe Gospe. Vsa množica se je razgibala in se vrtnočila po pašniku sem in tja. Razburjenosti ni manjkalo. Starši malih dveh niso bili Bog ve kako razdraženi, Lucijina mati pa ni mogla krotiti svoje resnične nejevolje.

“Le poglej si človek, kam bo to prišlo. Ljudje ti poklekajo pred tistim hrastičem, kakor da je to kakšno sveto mesto. Le čakaj me, Lucija, da te spet enkrat pošteno v roke dobim! Če se ni sam vrag vsedel v to nesrečno dekle . . .”

Njena svakinja jo je skušala pomiriti.

“Ali nam ni rekel župnik, da otrok ne kaže pretepati? Nikar se ne prena-gli. Župnik pravi, da si otroci sami domišljujejo, varajo pa ne.”

“Domišljujejo! To ti rečem, kar čaka Lucije nocoj od moje roke, se ji ne bo treba samo domišljati. To ti rečem . . .”

Tako je tudi bilo. Komaj so bili dobro doma jih je Lucija dobila, pa ne zgolj radi lepšega. Z materjo so potegnile štiri sestre in brat, ki so Luciji očitali, da nakopava hiši samo sramoto. Naj pove Lucija, zakaj drugi ljudje ne morejo videti tiste Gospe, če res prihaja tja na pašnik. Kakšna Gospa naj bi to

bila, ki se prikazuje trem zatucanim otrokom, pameten človek je pa ne more ne videti ne slišati . . .

Lucija je bila v hudih kleščah. Rada je imela svoje domače, vse po vrsti, in zameriti jim ni mogla. Ampak kako naj reče, da Gospe v resnici ni bilo, ko pa dobro ve, da je bila? Kako naj molči o naročilu prelepe Gospe, ko ga je pa slišala tako dobro kot sliši očitke svojih domačih. Kar je, se ne more reči, da ni. To bi bila laž. Lagati pa Lucija nikoli ni marala in tudi zdaj ne bo.

“Oh, da bi mati mogla razumeti, kako je s to stvarjo!”

Jacinta in Francek sta storila, kar sta mogla, da bi Lucijo potolažila. Vedela sta, kako hudo ji je. Toda tudi njima ni bilo več miru pred ljudmi. Od blizu in daleč so prihajali tujci, molili ob tistem hrastiču in celo puščali tam svoje darove. Vsak je pa hotel videti otroke in govoriti ž njimi. Obe materi sta bili neprestano na trnju. Lucija jih je slišala več in več. Nekega dne jo je Jacinta prav na čudaški način tolažila:

“Veš, Lucija, saj to je vse čisto prav. Jaz bi sama rada, da bi me moja mama prav pošteno kregala in tepla. Le zakaj moja ni taka kot je tvoja?”

“Otrok, kaj pa govoriš?” je planila Lucija.

“Veš, jaz bi potem imela veliko več križev, da bi jih darovala Gospodu, kot jih imam sedaj. Ti jih pa imaš. Le pomisli na strahoto tistega brezdna, ki smo ga videli!”

Lucija se je stresla.

“Tistega ne bom nikoli pozabila...”

“Pa tudi tega ne smeš pozabiti, kaj je rekla Gospa! Mnogo duš gre tja dol, ker ni nikogar, da bi zanje molil in se njim v prid žrtvoval. Vidiš!”

“Vem, vem. Saj tudi vsak dan mislim na grešnike.”

“No, potem pa kar zanje daruj svoje križe! Če te zmerjajo in tepejo, pa misli, da bo to morebiti vsaj enega grešnika rešilo pekla.”

Francek je poslušal in še po svoje dodal.

“To je vse res. Saj je Gospa dejala, da tudi mi lahko napravljamo žrtve. Dosti je priložnosti za majhna premagovanja. Pa ni treba, da bi kdo vedel zanje, samo da Bog ve.”

Tako se je začelo za te otroke neko novo življenje. Življenje molitve in premagovanja samega sebe. Jacinta je zmerom kaj novega iznašla in ona dva sta se ji morala včasih čuditi, kako iznajdljiva je bila ta deklica. Zmerom je imela kak nov predlog za kaj spokornega. Danes je svetovala, da ne bodo pili vode, pa naj bi bili še tako žejni. Jutri je predlagala, da bi dali malico siromašnim otrokom, sami pa ostali lačni. Vrhu vseh takih spokornih del je pa opominjala, naj bodo doma zmerom dobre volje in do pičice ubogljivi, zakaj to Bog v prvi vrsti hoče od njih . . .

Neki dan so med seboj debatirali o tistem naročilu Gospe, ki je moralo ostati še tajno, dokler Gospa sama ne namigne, da je čas o njem govoriti.

“Ali ni to strašno,” je dejala Jacinta, “ko veš, da bo še ena vojna, če se ljudje ne poboljšajo. Le pomisli, Lucija, kaj se to pravi!”

“Tudi jaz kar naprej mislim na to,” se je vtaknil vmes deček. “In na tisto mislim, da se mora Rusija posvetiti Brezmadežnemu Srcu in le tako se bo spreobrnila. Ali je s tem rečeno, da je Rusija zdaj hudobna dežela?”

Lucija je zmignila z rameni.

“Tega jaz ne vem. Zapomnila sem si

pa vse, kar je Gospa dejala o Rusiji, kako bo raznesla svoje krive nauke po vsem svetu, kako bodo verni ljudje postali mučeniki in koliko bo moral trpeti sveti Oče. Pa še tisto, da bodo razne države uničene in celi narodi.”

Jacinta je modrovala:

“Vse to bi res kazalo, da Rusija ni kaj prida dobra dežela. Meni se zdi, da le malo ljudi na Ruskem pravilno moli rožni venec.”

“Pa zakaj ne?” je hotel vedeti Francek. “Ali res ne vedo, koliko bolje bi jim bilo, če bi iz srca radi imeli nebeško Gospo?”

Luciji je dalo vse to mnogo misliti. Živo se je zavedela, kako so se vsi trije spremenili, Jacinta in Francek, pa tudi ona sama. Kaj je tega, ko so sami molili rožni venec le zato, ker so morali. Nič kaj radi ga niso molili in prav malo veselja so imeli ž njim. Zdaj čutijo vse drugače. Odkar so jih ogreli čudoviti žarki iz prstov nebeške Gospe, jim je molitev rožnega venca praav slast. In kako lahke so jim postale žrtve za grešnike! Da bi zdaj kak dan opustili rožni venec — to se še misliti ni dalo več!

Lucija je preudarjala:

“Kdo ve, morda je taka milost prihranjena tudi za druge ljudi. Da bi le prosili Gospo, pa bi jim bila dana. In morebiti tudi ona tam na Ruskem! Le zakaj ne prosijo! Kako čudovito bi bilo to za ves svet . . .”

(Dalje prihodnjič.)

ZAKAJ MORAMO TRPETI?

Pred par leti je bil M. T. v Konnersreuthu. 22. marca je bil priča silnega trpljenja, ki je prežemalo ljubljeno božjo Terezijo Neumann. Četudi vdana

v naklepe božje, vendarle ni mogla prikriti in zatreti bolestnega ječanja. Polna sočutja je stala mati njena ob postelji ugibajoča, kaj bi mogla storiti, da bi bolestnici vsaj malo olajšala mučno stanje. Trpinka je pa zavračala s čudovito pripravljenostjo, da vztraja v bolesi, vse olajšave; saj je vedela, da bi bila v tem primeru vsaka človeška pomoč brezuspešna, ko je bil postni čas in je v zamaknjenju sotrpela s trpečim Kristusom. Taki prizori se ponavljajo vsako leto.

“Na vso moč ganjen sem se ob tem prizoru obrnil do trpeče Terezije z vprašanjem: ‘Iz kakšnega namena pa pripusti božji Zveličar, da toliko trpiš?’” — “Ker je dober!” je bil odgovor; pa je prišel iz ust nje, ki se je zvijala in kivila od bolečin.

“Prehitro je prišel čas” — nadaljuje obiskovalec, “da sem se moral ločiti. Ves presunjen od čudovitih prizorov sem bil vesel, da sem bil poučen o veliki modrosti, ko sem iz ust te svete osebe doznal pomen in smisel trpljenja. Trpinka v Konnersreuthu je imela v teh kratkih besedah resno postno pridigo do mene. Roka Gospodova je, ki nas hoče s stisko v življenju prečistiti in usposobiti za nebesa.

V molitev se vam priporoča

REV. JOHN TROBEC,

župnik pri sv. Štefanu v Minnesoti.

O njegovi nenadni smrti smo zvedeli tik pred zaključkom uredniškega dela pri tej številki. Naj v miru počiva!

SV. ROŽNI VENEC

Četrta skrivnost žalostnega dela:

Ki je za nas težki križ nesel.

Jesus je obsojen na smrt. Pilat, umivanje tvojih rok te ne more očistiti krivde . . . Na veke boš živel v spominu kristjanov kot zgled krivičnega sodnika... sodnika, ki obsodi v smrt Boga, ker se boji ljudi . . . Pilat, na izbiro si imel dvoje: Boga ali ljudi . . . Zavrgel si Boga — radi ljudi, ki danes so, jutri jih že ni . . . ki ti v večnosti ne bodo mogli pomagati . . . Kaka slepota duše! Ali pa ni morda tudi moja duša s Pilatom v sorodu? Ne, ne, Gospod Jesus! Ali slišiš Jude, kako kličejo tvojo presveto kri na svoje otroke? O, naj pride tvoja kri tudi name; naj se njeni potoki izlijejo na mojo dušo in jo očistijo vsega, kar žali tvoje Srce . . .

Sužnji so privlekli težak križ. S kako ljubeznijo se skloni Jesus h križu! S kako težavo si ga nadene na razbičano ramo! Jesus stopi na pot, ki pelje v še hujše muke, na Kalvarijo. Prvi križev pot! V družbi žalostne Matere sledimo Jezusu . . .

Na čelu sprevoda jezdi glasnik, ki trobi na trompeto in naznanja prebivalcem Jeruzalema, da gre procesija na Golgoto, kjer bo Nazarenc križan. Vse dere iz hiš . . . Vsak hoče videti "zločinca". Nekatero ženo ljubezen, hvaležnost . . . Kar razumeti ne morejo, da more tako trpljenje zadeti Njega, ki ga je saam dobrot . . . Saj se lahko reši! Bo vendar pomagal sebi . . . Nekateri omahujejo v veri . . . Morda je pa le delal čudeže s pomočjo satana . . . Morda, je pa le samo navaden človek? Nekateri, tuji posebno, se pridružijo sprevodu iz radovednosti. Videti kralja Ju-

dov viseti na križu je redka priložnost — treba jo porabiti. Sovražniki Jezusa, inteligenca naroda, je v najboljšem razpoloženju. Dosegle so, kar so hoteli: Tamle omahuje On, ki jim je delal toliko preglavic . . . Tamle hodi svojo zadnjo pot . . . Samo če pogledajo na tablico, na kateri stoji zapisano v treh jezikih: "Jesus iz Nazareta, kralj Judov", zaškripljejo z zobmi. Nočejo "takega" kralja. So sicer šli k Pilatu naj izbriše, "kralj Judov", pa jih je nahrulil pagan in so morali oditi z dolgimi nosovi. No ja, kapljica pelina v splošno radost. Med temi, ki slede Jezusu na Kalvarijo, so tudi prijatelji Jezusovi. Ne vidim apostolov . . . Morda so pomešani med množico. Jokajoče žene in Mati Marija bi se rade prerile do Jezusa, pa ne morejo vsled gneče in vojakov. Zapuste sprevod in teko po stranskih ulicah do mestnih vrat. Tam mora mimo in Ga bodo videle in mu povedale vsaj s pogledi: Sočustvujemo s teboj, rade bi ti pomagale . . . Marija z Janezom se loči tudi od te skupine in čaka sprevoda na oglu bližnje stranske ulice.

Tamle prihajajo trije "hudodelci". Jesus je vsled bičanja, tepenja, kronanja tako spremenjen, da ga Marija ne bi mogla spoznati, če bi je ne pogledal. Kako trpljenje, kako žalost, vdanost čita Marija v Jezusovem pogledu. Moj Sin! se ji izvije iz trpeče duše . . . "Moj Mati!" je vse, kar more Jesus povedati Njej, ki radi Njega sedaj toliko trpi . . . Kako sili k Njemu, da bi ga še vsaj enkrat objela — pa ne more. Surovi vojaki jo porinejo v stran. Sprevod mora naprej. Zadnja se zdaj pridruži sprevodu. Pazi, da ne stopa na sledove krvi . . . Kri njenega Sina!

Sprevod mora večkrat obstati, ker Jesus se večkrat zgrudi pod težo križa.

V križevem potu so omenjeni trije padci, pa po privatnih razodetjih svetniškimi dušam bi sklepali, da je Jezus večkrat padel. Saj ni čuda! Žejen, lačen, oslavljen vsled izgube krvi hodi po težki poti le, ker ga podpira božja narava. Človeška naraav brez božje pomoči ne bi mogla toliko prenesti. Vsakokrat, ko ga gledamo na tleh, v prahu, v oslavljenega, zasramovanega, ponižanega — se nam silno smili . . . Ne moremo do Njega, da bi mu pomagali vstati. Kako se nam trga srce — posebno njegovi Materi — ko vidimo, kako ga sujejo, zmirjajo, surovo vlečejo po koncu . . . na mesto, da bi mu s sočutnimi besedami in pogledi in dejanji pokazali, da se jim vsaj malo smili . . . A Jezus in Marija bereta v naših dušah, da nam je žal grehov, ki so krivi Jezusovih padcev. To je sočutje, ki ima pri Jezusu večjo veljavo kot jokanje in zdihovanje nervozne narave. Sklep: Tega ali onega greha, ki je kriv njegovega padca, nikoli več! je balzam njegovemu Srcu — in Marijine-mu . . . Njo poprosimo, naj nam pomaga vstati, če bi kedaj zopet vsled človeške slabosti padli v greh . . .

Veronika, imenitna gospa, sorodnica Heroda, je šla dopoldne k Pilatu prosit, naj izpusti Jezusa. Prišla je prepoznano. Tako rada bi mu bila izprosila prostost, ker mu dolguje hvaležnost! Dvanajst let je trpela in ko se je samo roba njegove obleke dotaknila, je bila v trenutku ozdravljena. Po stranski ulici je hitela domu, ker sprevod mora iti mimo njene hiše. Hvala Bogu! Če Ga bo lahko videla! Pri oknu čaka, kdaj se bo približal Jezus . . . Zdaj! Moj Bog, kako je zdelan! Njegov lepi obraz ves zalit s krvjo, zapljuvan, poln prahu . . . Pograbljuje brisačo in hiti k Jezusu . . . S silo se prerije skozi vojake. Ljubezen ji da

moč . . . Poklekne k nogam trpečega Odrešenika: "Gospod, prosim, obriši svoj obraz" in razgrne brisačo. Jezus obstane in vzame ponujan prt. Z eno roko si obriše obraz in ga vrne Veroniki s hvaležnim pogledom. Vse se zgodi tako nepričakovano, tako hitro, da se vojaki šele sedaj zavedo, kaj to pomeni. Nahrulijo jo, naj ne zadržuje zavoda in sunejo Jezusa, naj zopet nadaljuje pot. Kaj se meni Veronika za divjake! Dobro delo je storila. Vsemu mestu je pokazala javno, da veruje Vanj. Kak pogum v ti ženski! Zgled vsem ženam do konca sveta . . . Žena je velika v svoji ljubezni, usmiljenju, sočutju in v dejanski ljubezni do ubogih, majhnih zatiranih, zaničevanih, od vseh obsojanih. Do konca sveta bo svet občudoval Veroniko, med tem ko bodo imena politikaric, voditeljič raznih klubov, partizank s puško na rami in sovraštvom v srcu, že na tem svetu pozabljena, kaj šele v večnosti. — Ko Veronika v hiši razgrne brisačo jo iz nje pogleda Jezus. Prav takšen obraz je vtisnjen v prt, kot ga je gledala pred trenutki. Kako lepo plačilo Veroniki za malenkostno delo usmiljenja! Kar je v naših očeh malenkostno, je pri Bogu nekaj velikega . . . Vrednost naših dejanj je odvisna od našega namena . . .

Jezus nadaljuje svojo pot. Težko hrope. Križ se čedalje bolj zajeda v razmesarjeno ramo. To je ena največjih bolečin na njegovi zadnji poti. Rana njegove desne rame . . . A ti, moja duša, razumeš Gospodovo boleščost . . . Zdaj se zdi, da mora Jezus umreti . . . Zopet je na tleh . . . Ne morejo ga spraviti po koncu. Mimo pride Simon iz Cirene s svojima dečkoma. Delal je zunaj na svoji kmetiji in gre domu h kosilu. Pa še ne bo nič z obedom, Simon . . . Vse ugo-

varjanje nič ne pomaga . . . križ moraš zadeti, drugače gorje . . . Rimski vojak ne pozna ugovora Simon to dobro ve in nese križ, čeprav nerad. Otroka mu jokaje sledita. Tupatam zaškrtla z zobmi Simon . . . Taka sramota! Pošten meščan nese križ zločinca! Počasi se mu jeza ohladi. Tupatam pogleda Jezusa, ki komaj hodi . . . Revež, kako so ga zdelali! In kako potrpežljiv je! Ves drugačen od onih dveh zločincev. Mora biti dober človek, obsojen po nedolžnem. Tako premišljuje Simon in nazadnje že kar rad nese križ.

Pot gre sedaj navzgor. Žalostno pogleda Jezus proti vrhu . . . Ali ga bo mogel doseči? Mora! Umreti mora na križu, ne na poti. Zadnje sile porabi Jezus za zadnji kos poti. Na cilju so . . . Simon položi križ na tla. Jezus ga hvaležno pogleda. Tako ga ni še v življenju nihče pogledal — prav v dušo mu seže pogled. Srce simonovo je polno sladke tolažbe — in sočutja.

Moja duša, povej zdaj Gospodu, kaj ti je na srcu . . . ima čas poslušati, ker so rablji zaposleni z delom . . . "Gospod, ti veš, kako težak je križ. Sam izkušaš . . . Kako se ga bojim! Ne morem razumeti svetnikov, ki so prosili zanj . . . Sem bolj Simonove vrste . . . A bi rad v nebesa... Pa vem, da brez križa ne morem v večno blaženost. Zato te prosim, daj mi milost, da križe, ki mi jih pošljaš v svoji ljubezni, če ne že z veseljem, vsaj vdano in v duhu pokore nosim. In moje trpljenje združeno s Tvojim bo dragoceno v tvojih očeh . . ."

BOLNIŠNIČNA NIČEMURNOST

Bilo je proti koncu prejšnjega stoletja. V mestu Rio de Janeiro je bilo stiske in reve in bolnikov preveč. Vladar Brazilije Don Pedro, ki je imel zmisel in srce za bedo, je premišljeval, kako bi po najkrajši poti mogel postaviti zavetišče za najrevnejše, dom za pohabljenice in betežnike.

Sestavil je navduševalen oklic na premožnejše mestne prebivalce, na bogate sloje, ki naj bi prispevali v ta dobrodelni namen vsak po svojih razmerah. Oklic je bil glas vpijočega — brez posebnega odmeva. Darovi so bili redki in pičli. Ali Don Pedro je dodobra poznal slabosti svojih zvestih podanikov. Kmalu so brali meščani novo okrožnico. Vse je govorilo o njej. Kaj je ljudi tako vzvalovalo? Črno na bellem je stalo, da bo vsakdo, ki daruje za bolnišnico 50.000 milreis-ov (milreis je portugalska denarna enota v Braziji), povzdignjen v baronski stan; kdor da pa dvojno vsoto, bo postal celo grof. In glej! Cesar se ni zmotil. Kar deževalo je zlatega denarja v cesarsko palačo. Grofov in baronov je bilo sedaj sicer precej veliko, a tudi bolnišnica je brž rastla iz tal in napredovala.

Na slavnostni dan, ko je bila dodelana stavba blagoslovljena, se je zbrala ogromna množica pred mogočnim poslopjem. Radovedno se je vse oziralo na še zagrnjen del členovitega pročelja. Kaj neki skrivajo?

Plemenitaši, ki so bili polnoštevilno zbrani med navzočim občinstvom, so se nemalo zavzeli ko je padla zaveza in so čitali v zlatih črkah:

"Bedi — postavila ničemurnost."

Umril je Rev. Matt Štukel, slovenski duhovnik v St. Paulu. Kakor nam poroča njegov ožji prijatelj Rev. John Trobec, ga je dohitela smrt v bolnišnici in je bil pokopan dne 2. decembra v St. Paulu. Poleg drugih duhovnikov je bil na pogrebu tudi g. kanonik Oman iz Clevelanda. Rajni gospod je imel za seboj zelo zanimivo življenjsko pot. Sam je rad pripovedoval, kako se mu je godilo, ko je kot čisto mlad deček prišel popolnoma sam v Ameriko in je v Minnesoti iskal svojega strica. Po daljših ovinkih je končno prišel v šole in postal duhovnik. Služboval je na neslovenskih župnijah, dokler se ni po nesrečnem naključju nevarno ranil in moral stopiti v pokoj. Pa tudi v pokoju je do zadnjega rad pomagal v dušnem pastirstvu, kjerkoli se mu je ponudila prilika. Naj v miru počiva, bil je vseskozi blaga duša. Njegovim sorodnikom pa naše iskreno sožalje.

Prvi slovenski novomašnik v Kanadi. — Prekmurski rojaki v Kanadi so pred kratkim zvedeli, da imajo med seboj novomašnika. Študira v semenišču sv. Avguština v Torontu. Tudi on sam ni poprej vedel, da ima toliko svojih ljudi tako blizu. Kot devet let star deček je prišel s svojimi starši v Calgary, kjer sta mu oče in mati kmalu umrli. Ker je čutil v sebi poklic za duhovnika, ga je ondotni škof sprejel med svoje dijake in ga poslal v bogoslovje v Toronto. Tam

**RAZGLEDNIK
PO DOMU
IN SVETU
—
LEMONTSKI
POROČEVAVEC**

se je seznanil s svojimi rojaki. Prihodnjo pomlad, najbrž v majniku, bo imel novo mašo. Ni še gotovo, kje jo bo zapel. Prekmurci v Torontu in okolici seveda žele, da bi bilo to tam med njimi. Bomo videli, kako bo, in poročali. Vsekako pa čestitamo prekmurskim rojakom v Kanadi, da bo njihov rojak tako kmalu zapel novo mašo kot — prvi Slovenec v Kanadi, vsaj kolikor je nam znano.

Kanadski Slovenci iz Prekmurja so dobili že tudi nekaj poročil iz domovine. Pišejo največ o tem, kako je bilo med vojno. Pravijo, da se ne da popisati, koliko so prestali pod Mažari. Posebej prihaja poročilo iz Poljan, da so Mažari ondotnega župnika Halasa odvedli k Muri in ga ustrelili, truplo vrgli v Muro in nihče ga ni smel potegniti ven in pokopati. V drugem primeru so odvedli tri mlade dečke in jih prisilili, da so si sami izkopali grob. Potem so jih ustrelili, da so drug za drugim popadali v grobove. Z eno besedo, Mažari so v vsem posnemali naciste. Sedaj po "osvoboditvi" se pa ubogi Prekmurci z drugimi Slovenci vred čudijo, če bo kaj bolje ali nič . . .

V Glasilu KSKJ je Matija Pogorelec priobčil pismo svojega nečaka, duhovnika, iz starega kraja. Tam se bere, da so si ljudje doma sami spletili bič, katerega je potem Bog porabil, da jih tepe ž njim. Vsakemu da se njegov lastni bič natanko prilega hrbtu, po katerem pada. Tako nekako piše oni duhovnik. Gotovo to ni samo gola domišljija, ampak je vzeto iz čistega krščanskega mišljenja. V svetem pismu se čita, da celo vsak pravičnik po sedemkrat na dan greši. Vsak greh pa zasluži kazen in jo sam prej ali slej privabi nad grešnika. Nič več kot prav je, da si ljudje tam na ta način razlagajo svoje obilno trpljenje, ki je prišlo nadnje zadnja leta. Zaradi onih, ki so še vse več grešili kot greše svetopisemski pravičniki, pada kaen tudi na take, ki so v resnici nedolžni. In med temi so vsaj otroci. Gotovo Bog šteje v kredit, ako se odrasli v takih primerih trkajo na prsi in sprejemajo strahote vojnih in povojnih časov s spokornim duhom. S takim mišljenjem tudi vsem nam drugim dajejo dober zgled . . .

Nekateri med nami taka priznanja napačno razlagajo. Sliši se včasih: Kaj bomo pomilovali one doma, pa naj bodo ene ali druge vrste, saj sami priznavajo, da so zaslužili pokoro. Naj bi pa bili bolj krščanski in se držali Boga, pa bi ne bilo prišlo nadnje vse to strahotno gorje. Naj lepo sami použijejo juho, ki so si jo skuhalii...

Tako nekako se glase besede iz nekaterih ust tu med nami in taki ljudje se vedejo, kakor bi si hoteli oprati roke nad "starim krajem" in se nič ne menijo za kako pomoč. Nič pa ne pomislijo, da tudi mi spadamo med grešnike, pa četudi morda samo med tiste svetopisemske "pravičnike", ki samo po sedemkrat na dan greše. Čemu bi po farizejsko kazali na grehe onih, ko jih tudi med nami ne manjka? Morda jih je med nami še toliko več. Ali ni morebiti Bog nam prizanesel — zaenkrat — ravno zato, da si lahko odkupimo podobno kazen s tem, da pomagamo onim, ki jih je tisti biš že zadel? Naj vsak spozna v tej reči božjo prizanesljivost in naj si nikar ne umiva rok nad "starim krajem" ali nad begunci. Kdor bi hotel tako ravnati, samo privezuje nadaljne škorpione na bič, ki bo tudi njega prej ali slej zadel, morda niti ne — na tem svetu!

Nekateri časopisi baje pišejo strašne reči, ki so jih baje počeli slovenski duhovniki v starem kraju med vojno. Tako gorostasne reči baje pišejo, tako so nam povedali oni, ki čitajo vse slovenske časnike v Ameriki, d človek komaj verjame, kaj vse se dandanes piše. In je baje sam Kidrič povedal, kaj so počeli slovenski duhovniki nad onimi, ki jim niso bili po volji. Česa vsega so bili ti duhovniki obdolženi, tu ni vredno ponavljati. Še manj se izplača, da bi te obdolžence kdo branil in izgovar-

jal. Počakajmo rajši nekaj časa, da se ta reč razkadi, potem se bo marsikaj vse drugače presojalo.

Kaj je še komaj pred pičlimi desetimi leti počel Hitler z duhovniki, na primer s frančiškani na Nemškem! Dobro se spominjam, ko so bili nekega dne vsi ameriški časopisi polni poročil, kakšne ostudne grdobije so Hitlerjevi priganjači odkrili v nemških frančiškanskih samostanih. Slovenski časopisi so ponavljali za nemškimi in angleškimi. Tisti dan mi je eden mojih sobratov dejal: Kar bojim se iti med ljudi. — Pa zakaj? Ali verjameš, da so tiste grdobije resnične? — Jaz seveda ne morem verjeti, ampak naši ljudje bodo verjeli in začeli misliti, da je pri nas ravno tako . . . Jaz pa ne verjamem, sem rekel, da bi naši ljudje take gorostanosti verjeli. — Ne poznaš ljudi, je rekel sobrat in zamišljen odšel.

Takrat ni nič pomagalo, zagovarjati nemške frančiškane in druge duhovnike. Večina ljudi je res verjela in se pohujševala. Pa še kako so se nekateri pohujševali! Toda ni bilo dolgo, ko so vso stvar čisto zaobrnil in začeli trditi, da na Nemškem tudi "vsi duhovniki s Hitlerjem drže". Pozabil je svet na one grdobije, ki jih je bil Hitler natvezil duhovnikom, pa so brž kaj drugega našli na njih. Danes ves svet ve, da so bili nemški frančiškani in drugi duhovniki čisto

po krivici obdolženi onih grdobij in zavoljo tega ni treba nobenemu izmed nas, da bi se izogibal ljudi — iz sramu . . . Ni pa še pri vseh ljudeh prepričanja, da tudi niso vsi "nemški duhovniki s Hitlerjem držali". Bo vzelo še nekaj časa, da tudi ta vera pride. Ampak potem se bo že spet kaj drugega našlo, da se bo očitalo nemškimi duhovnikom. In seveda ne samo nemškim.

Le verjemimo, da čez deset let razni Kidriči tu in onstran morja teh gorostasnosti, ki jih zdaj naprtujejo slovenskim duhovnikom, ne bodo več ponavljali. In svet bo spoznal, da so taki očitki prebedasti in ne morejo pognati med pametnimi ljudmi posebno globokih korenin. Nekaj časa morda take zgodbe "vlečejo", dolgo ne morejo. S tem pa seveda ni rečeno, da ne bo čez deset let nobenih Kidričev, ki bodo znali izkopati iz tal kake nove fletne zgodbe, da bodo zopet nekaj časa ljudi "vlekle".

Da duhovnik mori in pobija, to je seveda gorostasen očitek in s takim očitanjem mu ni težko vzeti ugleda pri tistih, ki so brž pripravljene verjeti. Toda že če se duhovniku očita, da laže, pri mnogih mnogo velja. Na kak način se tista "laž" skonštruirala, je drugo vprašanje. Nekaj takega se je nedavno zgodilo Fathru Gabrovšku. V Ameriko je prišel v aprilu 1943. Prišel je, kakor je sam mislil, za kake tri mesece,

in je to tudi povedal. Ko je prišel njegov povratek, so bile razmere tako spremenjene, da mu ni kazalo iti nazaj. Ostal je tu in je še zdaj tu. Toda prav pred kratkim so se nekje spomnili, da je Father dejal v aprilu 1943: Prišel sem za kake tri mesece. No in — ker je zavoljo spremenjenih razmer še danes tu, vzklikajo neki nesvetopisemski "pravičniki": **Tako je lagal slovenski duhovnik!** Je še nekaj več podobnih "pohujšanj" v tistem vzkliku, pa so vsa vredna nič več in nič manj kot tista "laž", da je prišel v Ameriko za tri mesece. Vidite, tako je kaj lahko iz vsakega slovenskega duhovnika narediti — lažnika! Ko je enkrat lažnik, se še malo pridene, pa je kmalu iz lažnika — morilec!

Ne pozabimo torej, da so vedno bili in bodo ljudje, ki se ravnajo po besedah Kristovih: Udaril bom pastirja in razkropile se bodo črede. To delajo danes Kidriči v starem kraju, to delajo ali vsaj skušajo delati tu med nami. Toda tako je bilo in bo do konca sveta po vsem svetu, vsepovsod "križem krajestva Križa". Zavoljo Gabrovškove (in moje lastne, kakor se mi tudi očita) "laži" mislim, da mi še ni treba prenehati s tem pisanjem. Kaj pravite???

Gospa Albinca in njena "Zarja" sta se v decembru močno potrudili zoper begunce. Na vsak način hočeta dokazati, da je prav pi-

sal oni "osiveli slovenski pisatelj" v Ameriški Domovini, ki pravi: Najbolj nas boli, ko sedaj tudi naši strici in tete v Ameriki mečejo kamne v nas, ki smo zoper komunizem . . . Oh, le čemu ta ogromni trud! Naši begunci imajo svoje prijatelje in podpornike kljub vsemu trudu "Zarje" in gospe Albince. Pa jih bodo tudi obdržali. Eno samo tako pismo, kot ga v današnji naši številki objavlja P. John Ferlin, odtehta vse trude in napore Zarje in gospe Albince, ki želita beguncem odjesti še tisto skromno pomoč, ki jo dobivajo od nas. No, trudita se za stonj, to naj si kar zapišeta za ušesa.

Vsem naročnikom lista Ave Maria naznanjamo da jih bo obiskal naš zastopnik Bro. Antonin po državi Ohio v januarju in februarju.

V molitev priporočamo naše pokojne naročnike:

J. Mesojedec, Strabane, Pa.
Joseph Shneller, Brooklyn, N.Y.
Johana Mulec, Cleveland, O.
J. Barbich, Cleveland, O.
Ignac Okoren, Cleveland, O.
Mrs. F. Pirnat, Brooklyn, N. Y.
Rev. Mathias Stukel, St. Paul, Minn.
Mrs. Mary Zupančič, Pueblo, Colo.
Mrs. Josephine Vidmar, Cleveland, O.
Frances Selak, Cove, Origen.
Michael Pristov, Barberton, O.
Mrs. Jack Dolenc, Girard, O.

Jakob oZtler, Cleveland, O.
NAJ POČIVAJO V MIRU!

BOG PLAČAJ DOBROTNIKI!

ZA SEMENIŠČE IN DRUGO—
Po \$25: A. Jaklich. — Po \$5: I. Korian, J. Hlebec, Mrs. F. Ivančič. — Po \$3: C. Andren, M. Trinko, M. L. Lustik. — Po \$2: A. Percin, A. Kump, M. Miketich, A. Nemanič, Mrs. V. Marn, M. Bizjak. — Po \$1: R. Grebenc, M. Kallister, M. Koss, J. Pintar, J. Erlich, M. Avsec, F. Kovačič, M. Kelhar, Mrs. J. Mramor, E. Lončarich, F. Pirman. — Po 50c: Mrs. Kolenko, Mrs. Sardoch, M. Sebahar, M. Hojnik, J. Novak, B. Bozner. — J. Korian \$25, F. Katich \$10, B. May \$5, Bailey \$2, Jalovec \$5, N. N. \$5, A. Bregar \$5, Zahvala za zdravje J. Gasnik \$10.

ZA LUČKE — Po \$5: I. Korian, Mrs. Snyder. — Po \$3: J. Hočevvar. — Po \$2: J. Mramor, M. Skubic, A. Ponikvar, M. Tomsick, A. Petros, M. Terlip, Mrs. J. Mramor, A. Šircelj Jr., Mrs. M. Šircelj. — Po \$1.50: Mrs. P. Strnad, T. Skrabbe. — Po \$1: F. Semich, C. Andren, M. Yavornik, Mrs. Ožbolt, A. Retel, J. Mihelich, M. Sebenik, J. Zaman, F. Kastigar, A. Nemanič, E. Lončarich, M. Pavlesič, M. Kočevvar, A. Bosnak, A. Pelčič, E. Pirmn, M. aSpehr, J. Anziček. — Po 50c: F. Krebelj, A. Jaklich. — Z. O. Dr. \$5. — Po 50c: J. Konda, M. Cagran. — Po 20c: M. B. Bradeska.

ZA APOSTOLAT — Po \$20: A. Šircelj Jr. — Po \$10: A. Slogar, J. Somrak, M. Terlip, F. Breznik, M. Skubic.

ZA BARAGOVO ZVEZO — Po \$5: Mrs. F. Ivančič. — Po \$2: Dr. sv. Jožefa.

MOLITVENA FRONTA — Mrs. M. Vogrič, Brooklyn, N. Y. \$1, Johana Skorenšek, Hibbing, Minn. \$1, Joseph Perkaj, Bridgeport, O. 50c, Terezija Archul, New York \$5, Rose Čič, Pittsburgh, Pa. \$2, A. Prijatelj, Corning, Calif. \$5, M. Matkovich \$5, M. Janežič \$3.

KAKO SO SI PARTIZANI ZAMIŠLJALI "UREDITEV" VERSKIH VPRAŠANJ?

(Poročilo iz starega kraja)

LETA 1944 se je neki slovenski inteligent naveličal službe pri partizanih. Zbežal je od njih in se skrival pred njimi, kjerkoli se je mogel. O svojih izkušnjah med partizani je zbral mnogo podatkov in jih dal nekemu slovenskemu zgodovinarju, ki sestavlja zgodovinsko knjigo o dogodkih na slovenskih tleh med vojno. Iz daljšega gradiva, ki ga je podal oni bivši partizan, objavljamo tu le poglavje, ki ima naslov: Razmerje Osvobodilne Fronte do duhovščine in religije. Glasi se takole:

Osvobodilna Fronta pozna duhovnika samo v toliko, v kolikor ga more izrabiti za propagandne namene v prid komunistični stranki. Duhovnika, ki bi hotel vršiti dušnopastirske funkcije (opravila), nočejo poznati. Tudi če bi kot vojni kurat hotel taka opravila vršiti, bi ga takoj ustrelili.

Versko vzgojena vojska ne more biti revolucionarna. Duhovščino torej partizani načelno odklanjajo v svojih vrstah. Celo na svojih pohodih, ko pridejo v kak kraj, kjer bi partizanski vojaki lahko opravili svojo versko dolžnost, jim tega ne puste. Ko so mnokrat silili nekatere duhovnike, naj vstopijo med partizane kot kurati — seveda bi ostalo to le pri imenu — so tisti duhovniki odgovarjali, da tega ni treba, ker se partizani še vedno kretajo po ozemlju, kjer so duhovniki na razpolago v svojih cerkvah. Če torej hočejo partizani k službi božji in k zakramentom, naj kar v cerkve pridejo.

Toda partizansko vodstvo tega ni maralo. Kolikor sem jaz videl, se doslej (do leta 1944) še nikjer ni zgodilo, da bi smeli partizanski vojaki v kako cerkev k verskim vajam radi teh vaj samih. Če se je to kdaj dogodilo, je bilo zgolj iz propagandnih namenov, da bi ne odbili od sebe vernega ljudstva. V resnici hočejo partizani tudi duhovnike za svojo komunistično stranko. Kakor je veljalo nekdanj v Rusiji, to velja tudi pri naših partizanih: Duhovnik mora postati komunist! Člani "Izvršilnega Odbora Osvobodilne Fronte" (IOOF) so pogosto poudarjali, da bodo po zmagi priznali samo tiste duhovnike, ki bodo ljudstvo vodili v komunizem. Vse one duhovnike, ki se ne bodo hoteli vpisati v partijo (komunistično stranko), pa bodo polagoma "likvidirali". Zanimivo je, da se je na Hrvaškem že do leta 1944 kakih petnajst do dvajset duhovnikov res vpisalo v komunistično stranko. To sem zvedel pri naših partizanih, pa nisem mogel kontrolirati, če je res ali ne.

Vse govorjenje partizanskih veljakov v javnosti, češ, da so do vere strpni, je gola laž. Dosledno svojemu materialističnemu naziranju v resnici ne priznavajo prav nobene nadnaravne vere. Kljub temu pa javno na raznih zborovanjih govore in zatrjujejo, da so jim vse vere svete. Dejstvo pa je, da njihova stranka kot taka ne prizna nobene. Načrt, ki ga imajo glede duhovščine za prihodnost, je ta: Pustili bomo v miru samo tiste duhovnike, ki bodo komunisti. Drugih tudi ne bomo takoj spravili s poti, ampak jih nekaj časa pustili kot vmesne člene med partijo in ljudstvom, da bodo narod pridobivali za nas. Dali jim pa bomo točna navodila, kaj smejo govoriti, bodisi privatno med ljudmi ali na prižnicah. Svoje

pridige bodo dajali partizanskim oblastem v cenzuro, poleg tega bomo pošiljali k pridigam tudi svoje ogleduhe. Kadar bomo pa ljudstvo dovolj obdelali in mu dopovedali, da so tudi duhovniki le narodni zajedalci in izdajalci, takrat bomo lahko vse nekomunistične duhovnike pobili . . .

Kar se tiče verskih obredov in službe božje, imajo partizani načrt, da bodo tudi te nekaj časa trpeli, da ne bi ljudstvo začelo preglasno protestirati. Treba je pač računati z razmerami. Kakor hitro bo pa ljudstvo dovolj zmaterIALIZEDIRANO (opustilo vero v duhovni svet...), se bo dala z lahkoto odpraviti vsa "verska navlaka".

Versko vzgojo, zlasti po šolah, je treba odpraviti. To je ena najbolj temeljnih točk v partizanskem programu. Oni hočejo imeti ljudi, ki bodo vseskozi materialistično usmerjeni in ne bodo verjeli v nič duhovnega, na primer v Boga in posmrtno življenje. Pred javnostjo sicer trdijo, da bo v njihovi državi vera privatna zadeva, vendar dostavljajo, da bo "kontrolirana". S tem hočejo izraziti, da bodo pod njimi ljudje sicer lahko verni v svojih srcih, na zunaj pa tega na noben način ne bodo smeli pokazati. Torej ne bo smel nihče k službi božji, kadar bodo komunisti popolni gospodarji položaja v deželi, tako računajo.

Iz tega partizanskega mišljenja o veri je potem lahko razumljivo, da v teku dveh let in pol, kar sem bil pri partizanih, niti enkrat nisem videl, da bi partizani h kakemu umirajočemu pustili duhovnika. Mnogi umirajoči partizani so s solzami v očeh prosili za poslednje zakramente, pa jim komisarji niso ustregli. Večkrat se je polit-komisar iz

takih siromakov na najbolj ostuden način norčeval. Zaradi tega so pozneje tudi umirajoči opustili vse take prošnje, ker so iz skušnje vedeli, da bi bilo zastonj. Rajši so molčali in se na tihem pripravljali na smrt, kakor da bi dali surovim komisarjem priliko, norčevati se iz verskih reči. Kar sem rekel o partizanskih vojaki, velja tudi o civilistih, ki so med partizani umirali.

Ko se je razpravljalo vprašanje, da je treba dobiti duhovnike za vstop med partizane, je nekoč dejal Baebler: Seveda smo pripravljene sprejeti medse vse duhovnike, tudi take, ki niso komunizmu in materializmu naklonjeni. Naj le pridejo med nas. Toda polagoma jih bomo pripravili do tega, da bodo razumeli naše mišljenje in naše načrte. Ako bodo pa ostali "trdoglavi" in se ne bodo hoteli prilagoditi naši ideologiji (mišljenju), bomo obračunali ž njimi po kratkem postopku . . .

* * *

Tako je torej vedel že pred dobrim letom dni povedati bivši partizan, ki je dve leti in pol na svoje oči gledal komunistično početje in na svoja ušesa več ko enkrat slišal njihov nauk. Če to pripovedovanje primerjamo s tem, kar so partizani po svoji "zmagi" v resnici že začeli uvajati v Jugoslavijo, bomo videli, da se ujema. Treba je samo prebrati skupni pastirski list jugoslovanskih škofov, pa nam bo stvar jasna. Zlasti "najbolj temeljna" točka komunističnega programa je popolnoma očitna. Versko vzgojo iz šol! Prihodnji rod potem ne bo potreboval cerkve in duhovnikov! Mnogi duhovniki bodo med tem itak sami od sebe pomrli, drugim bodo "pomagali" partizani na drugi svet . . .

POZOR!

Očetje frančiškani bomo začeli z novim letom izdajati list samo za tretjerednike. Prva številka izide z januarjem 1946.

Da ga bomo pa mogli poslati vsem tretjerednikom, moramo imeti njih naslove in imena. Zato prosimo vse, ki ne spadajo v sledeče skupščine:

Sv. Lovrenca, Cleveland, O.,

Sv. Janeza Vianeja v Detroitu,
Mich.,

Sv. Štefana v Chicago, Ill.,

Sv. Družine v Willardu, Wis.,

Sv. Terezije v Johnstown, Pa.,

Sv. Cirila v New Yorku, N. Y.,

da nam pošljejo svoje polno ime in naslov. Tako boste lahko spadali v našo skupščino v Lemontu in obenem boste dobivali Vaš list, ki Vam bo gotovo zelo dobrodošel in pomagal, da boste mogli lažje spolnovati Vaše redovno vodilo tretjega reda.

Pišite na Tretjeredniški komisarijat,

Rev. Marcellus Marinšek, O.F.M.

Box 608

Lemont, Illinois

Na tej načrtni sliki vidite Baragov Dom, ki ga mislijo pozidati frančiškani v Lemontu že prihodnje leto.

Baragov Dom naj bi bil počaščen spominu našega velikega misijonarja, obenem bo romarski dom, ki so si ga naši rojaki že dolgo želeli.

Kakor je v načrtu videti, bo to precej velika stavba. Velika, ker si mnogo romarjev naših želi dom, v katerem bi lahko našli zatočišče, kadar prihitijo na romanje v Lemont.

Doslej nismo mogli vsem postreči, ta stavba bo pa zadostila zahtevam.

V veliko veselje je nam, da lahko oznanimo ta načrt in zidarsko početje, v veliko veselje bo vsem našim prijateljem, ki tako radi prihajajo k nam na počitnice.

Obenem bo to tudi dom duhovnih vaj v bodočnosti, o katerem je tudi bilo že veliko poročano.

Obračamo se na prijatelje in rojake, če nam morejo malenkost darovati v ta namen. Stroški bodo veliki, toda upamo, da jih bomo z božjo pomočjo in z naklonjenostjo naših dobrotnikov, premagali.

S hvaležnostjo.

Rev. Benedikt Hoge,
franciškanski komisar.